UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

B. 9. (3) 74
Hs. 35

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

DE ETIMOLOGIA

الفصل الأول

CAPUT PRIMUM

De linguae Arabicae lectione

LITERAE seu Consonantes apud Arabes sunt viginti octo, quarum tabella haec est.

Ordo.	Potestas	Nomen.		Figura. In fine	Ligat.	in medio.	In principio.
1	א	Eliph.	أَلِفٌ	ا ا	ـا ـا		ا ا ا
2	B	Be.	بَآءٌ	ب	ـب ـب	ـبـ ـبـ	بـ بـ بـ
3	T	Te.	تَآءٌ	ـت	ـت ـت	ـتـ ـتـ	تـ تـ تـ
4	Th. Θ.	Thse.	ثَآءٌ	ـث	ـث ـث	ـثـ ـثـ	ثـ ثـ ثـ
5	G. Gallicum	Gim.	جِيمٌ	ج ج	ـج	ـجـ ـجـ	جـ جـ جـ
6	Hh. ח.	Hha.	حَآءٌ	ح ح	ـح	ـحـ ـحـ	حـ حـ حـ
7	Ch. כ. cū dagesch lene	Cha	خَآءٌ	خ خ	ـخ	ـخـ ـخـ	خـ خـ خـ
8	D.	Dal.	دَالٌ	د	ـد		د د د
9	Dh. Δ.	Dhsal.	ذَالٌ	ذ	ـذ		ذ ذ ذ

Ordo	Potestas	Nomen		Figura. fine	ligab.	medio	Principio
10.	R. ר.	Re.	رَا	ر ر	ـر ـر	ـر ـر	ر ر
11.	S	Ze.	زَا	ز ز	ـز ـز	ـز ـز	ز ز
12.	S. lenissim.	Sin.	سِين	س س	ـس ـس	ـسـ ـسـ	سـ سـ
13.	Sj. Ch. gall.	Sjin.	شِين	ش ش	ـش ـش	ـشـ ـشـ	شـ شـ
14.	SS. צ.	Sad.	صَاد	ص ص	ـص ـص	ـصـ ـصـ	صـ صـ
15.	Tdh. paulo crassius	Thad	ضَاد	ض ض	ـض ـض	ـضـ ـضـ	ضـ ضـ
16.	TT.	Tta.	طَا	ط ط	ـط ـط	ـطـ ـطـ	طـ طـ
17.	Ttdh.	Ttdha	ظَا	ظ ظ	ـظ ـظ	ـظـ ـظـ	ظـ ظـ
18.	AA. ע.	Aain	عَين	ع ع	ـع ـع	ـعـ ـعـ	عـ عـ
91.	GH.	Ghain	غَين	غ غ	ـغ ـغ	ـغـ ـغـ	غـ غـ
20.	F	Fe	فَا	ف ف	ـف ـف	ـفـ ـفـ	فـ فـ
21.	CQ. K.	Cquaf	قَاف	ق ق	ـق ـق	ـقـ ـقـ	قـ قـ
22.	K. paul. lenis	Kef	كَاف	ك ك	ـك ـك	ـكـ ـكـ	كـ كـ
23.	L.	Lam	لَام	ل ل	ـل ـل	ـلـ ـلـ	لـ لـ
24.	M.	Mim	مِيم	م م	ـم ـم	ـمـ ـمـ	مـ مـ
25.	N	Nun	نُون	ن ن	ـن ـن	ـنـ ـنـ	نـ نـ
26.	W germ:	Wau	وَاو	و و	ـو ـو	ـو ـو	و و
27.	H. ה.	He.	هَا	ه ه	ـه ـه	ـهـ ـهـ	هـ هـ
28.	I. Conson.	Je.	يَا	ي ي	ـي ـي	ـيـ ـيـ	يـ يـ

NUMERUS APUD ARABES.

Millenarii.	Centenarii.	Denarii.	Unitates.
1000 غ	100 ק ق	10 י ي	1 א ا
2000 غغ	200 ר ر	20 כ ك	2 ב ب
3000 غغغ	300 ש ش	30 ל ل	3 ג ج
4000 غغغغ	400 ת ت	40 מ م	4 ד د
5000 غغغغغ	500 ث	50 נ ن	5 ה ه
6000 غغغغغغ	600 خ	60 ס س	6 ו و
7000 غغغغغغغ	700 ذ	70 ע ع	7 ז ز
8000 غغغغغغغغ	800 ض	80 פ ف	8 ח ح
&c:	900 ظ	90 צ ص	9 ט ط
الالوف	مِئَاتٌ	عَشَرَاتٌ	آحَادٌ

Annotationes.

1

Pro eo quod legendum esset: ALIPH, BATHA, TSA. Ra, Ea, Usus obtinuit, ut legatur; Elips, Be, Te

2

Consonantes, quas Arabes appellant حُرُوفٌ sunt hic quoque ut in Hebraea Lingua vel Uniformes vel Biformes; ut patet ex Tabella.

A. 2. 3. Dilatan,

3.

Dilatantur quoq[ue] Arabum Consonantes omnes
præter has sequentes ا د ذ ر ز و, Unde Arabes
in fine linearum dictiones non divellunt, sed orna-
tus caussa aut literas dilatant, aut vincula literarum
producunt. Et hæc dilatatio literarum et vincu-
lorum productio locum habet in omnibus istis lite-
ris quæ sequenti in eadem dictione annectuntur
quales sunt omnes exceptis illis sex supradictis, ut:
نكـــــر vel نكّر sic بـــين لـــبـ

4.

Quando verò in fine lineæ occurrit una ex illis
sex numeratis quæ non possit dilatari, nec ipsius
vinculum i.e. cum nullum habeat: produci, tum
Arabes post separabilem literam sectionem faciunt
partem posteriorem dictionis supponendo priori,
aut in margine locando.

5.

Literæ omnes utrinq[ue] in medio unius dictionis
inter se connectuntur præter sex ا د ذ ر ز و
quæ quidem præcedenti literæ ligabili annectuntur,
sed non sequenti, unde et sex illæ literæ illigabiles
dicuntur, scilicet à parte post.

6.

Litera ل literæ ا annectenda sic fere pingi solet: لا
vel لا.

7.

Litera inter duas alias ejusdem figuræ posita paulò
altius

altius assurgit et sinistram versus inclinat hoc pacto, ... ut يثبت pronunciabit ...

8.

Literæ ج ح خ vinculum anterius supra Basin liniæ collocant, atque sic quoque literas præcedentes elevant, ut: الحجر lapis. خروج exitus, البحر mare الشيخ senex. literæ verò ل ع و et ل illis se accommodant et posterius vinculum attollunt hoc modo ... العجب superbia, الفخر Gloriatio, اللحم caro, sic المسيح Messias.

9.

Literas ... Turcæ et Persæ ut S. pronunciant. litera a. ض est difficillima inter omnes quoad pronuntiationem et Arabum propria, nec ab alio istius pronunciatio facile addisci potest; Nam ex hac Arabes ceteras Nationes Arabice loquentes à se discernere possunt.

10.

Litera Mim م in medio et in fine præcedenti literæ ligabili annexa unico ducto circulari ad celeritatem Scripturæ infernè ei plerumque affigitur, hoc pacto: ... pro ... collige ...

11.

He finale adsciscit interdum superne duo puncta hoc modo ة et tunc non He amplius est aut vocatur sed Te ت et genus fœmininum format, aut numerum pluralem fractum designat.

12. Ducto

12.

Ductus Je ب finalis interdum retrocedit hoc pacto ب ut [Arabic ligatures] pro علي, ...

13.

Deniq́ notandum quod tota difficultas in recte pronunciandis literis Arabicis omnibus Europæis oritur ex Elementorum seu literarum Occidentalium populorum mollitie et tenuitate, Orientalium verò robore atq́ validitate, quæ sané difficultas absq́ vivâ atq́ frequenti præceptoris voce superari vix potest. Ut autem difficultas illa aliquatenus levior fiat, conabimur exprimere quo pacto quinq́ illa instrumenta vocalia, Guttur scil: Labium, Palatum, Dentes et lingua ad edendum sonum concurrant

14.

Literæ 6. Gutturales ه ع غ ح خ ا

Guttur itaq́ solum per se sine alterius ope exprimere sonum quarundam literarum potest, scilicet ه ع غ [blot] ح خ ا quæq́ propterea Gutturales appellantur, nam ex infima sui parte Guttur emittit sonum literæ ا nempe Spiritum lenem, et ه Spiritum asperum H. Ex mediâ autem parte factâ regione per emissum spiritum seu potius compressis ijs masculis, qui sub capite sub capite sunt asperæ arteriæ, Guttur exprimit sonum literæ ع Ain, q. geminatum ا. et sonum literæ Hha ح seu geminatum ه.هه. Ex supremâ deniq Gutturis parte profertur sonus literæ غ Gha in Gh. et sonus literæ خ Cha Ch.

15.

Reliqua verò Instrumenta vocalia sine spiritu moti gutturis nullam efferre possunt literam; Est enim Spiritus seu subministratus ille aër reliquis literis veluti

Soni

soni materiæ. Concurrente igitur spiritu labia per se suas literas efferunt, Cum aliqua enim contractione pronuntiatur litera ب Be, B. Cum aliqua Aëris expressione ف Phe. PH. vel F. et utroq; modo mixto, leniter quidem litera م Mim, M. graviter vero و Wau, W. — Labiales 4. ب ف م و

16.

Quod ad cætera Instrumenta attinet, palatum immobile per se efferre nihil potest, collidente quidem spiritu resonare ob cavitatem potest, sed nihil tamen distincti. Lingua per se movetur quidem, sed nisi aliud corpus concurrat, non efficit sonum. Dentes vero collisi inter se præter stridorem quendam nihil edunt. Itaq; reliqui literarum soni efficiuntur motu linguæ circa palatum vel Dentes, velut duriora corpora.

17

Quando igitur spiritus compressiore occlusure emissus palatum ferit, exigua quidem mediæ linguæ motio concurrit, ut distincte efferatur, seu potius resonet in concaviore seu inferiore Palati parte litera ق Kaph KS, et in exteriori seu planiore ejusdem Palati parte litera ك Kef. K. Si vero contracta paululum lingua Spiritus proferatur, et propellatur ad extremum palati partem prope dentes anteriores superioris maxillæ, eduntur literæ ج Gjim. Gj. et ش Sjin duobus hisce j Gallico modo elatis et ي Je j. Belgico y. — Palatinæ 5. ج ش ي ق ك

18

At Dentes superioris maxillæ feriens lingua leniter quidem superius ت Te T. inferius د Dal D. sonat.

 At si

Dentales
ت
د
ط
ل

At si linguæ latius expansæ extremitas aërem inferiore parte eorundem dentium gravius exprimit, ac si foemina, tum ت edere vellet ط profert. ل paulo intra extremitates Linguæ, usque ad ejus mucronem cum gingivarum adminicula profertur, ر In mucrone linguæ paulum supig ictu tremulo tangente gingivas internas dentium anteriorum.

19

Linguales
ز
س
ث
ذ
ظ
ض

Extrema lingua inferioris maxillæ anteriores dentes leniter contingentes infimâ quidem parte ز Ze ژ media verò parte س sin TS. summâ denique parte eorundem dentium graviore paulum conatu ص Ssad DS. exprimit. Inter utriusque maxillæ anteriores dentes extremâ lingua blæsa profert, lenius quidem mucrone suo ث The velut TS. et ذ velut Ds, idest T.D. d. cum aspiratione aliquâ subitâ; at latius expansa aërem gravius exprimens ظ Dtsa vel DTH. id est ذ fortius et aspiratius sonat: Turcæ et Persæ, quia hoc difficilius est, constanter veluti ز i.e. Z pronunciant, sed erroneâ consuetudine: Si ad latera seu buccas propè caninos et molares dentes lingua literam illam ظ durius exprimere conatur ض Dsad veluti DDH sonabit, propriam Arabicam literam, quam ob eandem difficultatis rationem Turcæ et Persæ simili errore ز i.e. Z pronunciant.

20

Dentales hæ literæ, ut et linguales Solares quoque vocantur, reliquæ omnes Lunares: Quæ divisio pernecessaria est ad rectè legendum et scribendum.

21

Denique literæ apud Arabes distinguuntur in graves et leves. Graves sunt خ غ . ق ق ع غ ط ظ ص ض ر ل. Cæteræ 17 vocantur leves.

MEMBRUM.

Membrum II. De vocalibus

Vocales quæ ab Arabibus nuncupantur الحَرَكَاتُ Motiones, sunt Figurâ duæ, Nomine tres, Potestate quinque.

Potestas.		Nomen.	Figura.
1ª. Sonat modo	A. sub ultimis et Gravibus E: sub lenibus	الفَتْحُ Fatha. Apertio.	بَ
2ª. Sonat	modo O: sub ultimis et gravibus. modo U: sub lenibus	الضَّمَّةُ Damma Collectio	بُ
3ª. Sonat tantum.	I. sub omnibus literis	الكَسْرَةُ Kesra. Fractio.	بِ

Annotationes

1

Vocalis prima et ultima non nisi situ distinguuntur, quod illa semper supra literas, hæc infra easdem semper collocetur.

2.

Vocalis prima et Secunda sonant A et O. 1. sub ultimis dictionum literis, ut نَصَرَ. 2. sub literis gravibus:

3.

Cum reliquis literis lenibus Vocalis prima sonat E. Secunda sonat U.

4.

Diligenter autem in pronuntiatione duarum harum vocalium observandum, quod hæ literis lenibus superscriptæ, si sequantur vel præcedant literas

A. S. graves

graves sæpè se illis accommodant, et gravem quoq; sonum habeant, ut نَصَر nassara non nesara; licet prima litera ن Nun sit Lenis, Nam illa se accommodat ad sequentem literam gravem, sic: يَامَن jamano non jameno, Nam et hic Fatha sub ي se accommodat ad præcedentem literam ي seu gravem.

5.

Sic quando litera Lenis inter duas graves interjuncta est semper ferè habet Fatha seu sonum gravem غَزَو gasrawa non gaserwa, et sic etiam duæ interjectæ vocales sonum gravem interdum accipiunt, ut: قَتَلَاهُ (occidimus eum) Lego Katalahu, non Katelehum.

6.

Eodem modo literæ graves accommodant se præcedentibus et sequentibus lenibus Lenemq; habent sonum, ut: أَصْنَمُ; litera enim gravis ص sad se accommodat ad sequentem Lenem, et Vocalis ejus legitur ut U, quæ tamen legi debebat ut O. sed in pronunciatione harum Vocalium usus imprimis consulendus, qui hic potissimum dominatur.

7.

Ultima Vocalis Kesra sub omnibus literis tam ab initio quam in medio sive sequenti litera Je ي sive non semper et constanter legitur ut I. nunquam verò ut E ut quidam volunt.

MEMBR:

Membrum III.

De vocalibus geminatis

Advertendum quoq; figuras vocalium sæpè geminari apud Arabes servata tn eadem formâ in ultimis dictionum literis, quam geminationem vocalium vocant Arabes تَنْوِين. hoc est Appositio seu adjectio literæ ن ceu patet ex subjecta tabella.

POTESTAS.	NOMEN.		FIGURA.
AN.	Nunnatio Fatæ	تَنْوِينُ ٱلْفَتْحِ	بٌ 8
ON	Nunnatio Dammæ	تَنْوِينُ ٱلْفَتْحِ	بٌ 8
IN	Nunnatio Kesræ	تَنْوِينُ ٱلْفَتْحِ	بٍ 8

Annotationes.

1

Nunnationes hæ non nisi locum habent, nisi in ultimis nominum literis: ut خُطْبَةٍ حِكْمَةٌ كَلِمَةً

2

Prima Nunnationi AN 8 . nisi ultima dictionis litera sit te ة, aut Hamza ء . semper postponitur ا sine ullo soni augmento hoc pacto بًا رَجُلًا

3

Hæc o. Nunnatio AN, non nisi penultima occupare potest elementa . nisi ultima consonans sit ة vel Hamza . post quæ quidem aut literas ا aut ي quiescentes sequi necesse est, ut: مَاءً, maan, غَضَبًا gadaban فَتًى fatan; et sic se ي Nunnationi AN postpositum instar Elipli ا quiescit

MEM

Membrum IIII.

De productione Vocalium et literis quiescentibus.

Productioni vocalium inserviunt tres literæ ي و ا propria potestate consonantium amissa, unde et literæ quiescentes dicuntur, cum sc: ipsæ vocalibus destitutæ immediate illis postponuntur. ا primæ vocali Fatha (´) ut كِتَابٌ و secundæ ut: قُلُوبٌ ي tertiæ ut: رَحِيمٌ semper enim syllaba illa in qua ejusmodi litera quiescens est, producitur, unde et حُرُوفُ ٱلْمَدِّ literæ productionis dicuntur.

Annotationes.

1

Cum Fatha postpositum habet ا. valet A seu Æ belgicum vel AH. i.e. A. obscurum ut Kamets apud Ebræos ut كِتَابٌ,

2

Damma sequente و quiescente sonat ut græcorum ȣ. et Germanorum Nuhr ut نُورٌ .ignis.

3

Kesra sequente ي quiescente sonat I sed productum ut apud Ebræos הִפְקִיד [illegible]

DE LITERIS QUIESCENTIBUS.

Arabes literas quiescentes habent tres ي و ا quæ illis حُرُوفُ ٱلْعِلَّةِ literæ infirmitatis dicuntur, tum quia omnis defectus et infirmitas in verbis et Nominibus defectivis provenit ab ipsis: Tum quia majorem præ cæteris patiuntur mutationem.

Anno

Annotationes

Advertendum, quod quies literarum sit vel simplex vel duplex. Illa est cum manente proprio et essentiali sono Elementi deest tantummodo vocalis ut: اَلْكَرْمُ : ubi literæ ـ : م ر et ـنـ retinent quidem proprium et essentialem sonum; sed carent vocali, et hic modus quietis competit omnibus literis consonis. Duplex est quando litera non modò destituitur vocali, sed ipso quoque sono essentiali ita ut inter legendum nullo modo proferatur, ac si non adesset, quæ quies peculiaris est literis infirmis ي و ا .

2.

Literæ hæ tres quiescunt etiam aliquando quiete simplici, ut: يُؤْمِنُ credet عَوْنٌ auxilium بَيْتٌ domus

3.

Elips ا quiescens aliquando post Fatha compendij causâ non scribitur et tum Fatha perpendiculariter plerumque pingitur hoc pacto اللّٰهُ Deus pro اللاه.

4.

Elips quiescentis vice etiam funguntur و et ي cum scilicet post Fatha nec vocalem ipsæ habent, nec hanc notam ˇ Gjetzma ut صَلَوٰةٌ precatio: Salâton sic et رَمَىٰ projecit pro رَمَا .

5.

Elips ا plane otiosum, quando literæ و quiescenti, vel hac nota affectæ postponitur. ut: تَصَرَّوا sic رَمَوْا

MEM

Membrum V.

De reliquis Notis orthographicis.

Præter vocales adhibent quoq; Arabes quinq; signorum genera varijs fungentia officijs et ad rectè scribendum et legendum quam maximè necessaria et sunt 1 Hamza ء همزة 2 Wasla ٱ وصلة 3 Medda ~ مدّة 4 Gjetzma ْ جزمة 5 تشديد ّ

DE HAMZA CUJUS FIGURA HÆC EST ء

Hamza inservit tantum literæ ا mobili, eiq; appositum modo supernè modo infernè, cum vocali motum ejus indicat actualem, ut أَنْ an إِنْ in: fine vocali verò ا appositum motum indicat potentialem, id est ا natura sua mobile et radicale esse, licet actu non moveatur, ut: يَأْمَنُ credet: Radice أَمَنَ fit تَأْوِيلٌ explicatio

Annotationes.

1

Sonus hujus notæ est idem cum sono literæ ا: Inde fit ut ipsamet litera ا. mobilis semper eo nomine هَمْزَةٌ vel أَلِفٌ مَهْمُوزَةٌ apelletur.

2

Hamza usurpatur pro ا, idemq; in pronunciatione valet, cum positum in fine dictionis, habet ante se, aut aliquam literarum, ا و ي ut سَمَاءٌ pro سَمَاا| sic سُوءٌ pro سُوا| شَيْءٌ pro شَيْا aut in medio literam aliam vocali carentem, ut: يَسْأَلُ pro يَسْاَلُ Aut aliud ا mobile, ut: أُمٌّ an mater: pro اُمٌّ

3

Hamza superscriptum literis و et ي indicat eas pro ا natura mobili poni ut يُؤْمِنُ pro يَامِنُ Sic سُئِلَ pro سُيِلَ

MEMB: VI.

Membrum VI:

DE WASLA.

cujus Figura hæc est ٱ

Wasla soli literæ ا vocali destitutæ superne adscribitur in principio dictionum hoc modo ٱ. cujus officium est connectere sequentem consonantem cum vocali ultima terminante dictionem præcedentem, ut ذُ ٱلْمَلِكِ quocirca signum hoc (ٱ) nihil aliud est quam unionis illius Indicium.

Annotationes.

1. **Eliph** autem illud initiale quod hanc notam (ٱ) accipit triplex est **Verbale**, **Nominale**, et **Articulare**.

2. **Verbale** duplex est: Imperij et Characteristicum. **Imperij** est, quod format Imperativum primæ Conjugat: ut: اُنْصُرْ، اِعْلَمْ، اِضْرِبْ.
Characteristicum, quod initiale est in præteritis tantum activis non passivis, Imperativis et Infinitivis Conjugationum derivativarum Secundæ et Tertiæ classis, hoc est: Conjugationum 7. 8. 9. 10. 11. 12 et 13, ut:

اِنْتَصَرَ، اِنْتَصِرْ، اِنْتِصَارٌ

اِسْتَنْصَرَ، اِسْتَنْصِرْ، اِسْتِنْصَارٌ

Nominale unionis ا est in his decem Nominibus seqq: filius اِبْنُمٌ, Filia اِبْنَةٌ, Mulier اِمْرَأَةٌ, Filius اِبْنٌ, Vir اِمْرُؤٌ, Juramentum اَيْمُنٌ, Nates اِسْتٌ, duæ اِثْنَتَانِ, duo اِثْنَانِ, Nomen اِسْمٌ.
Articulare est in Articulo اَلْ quo pertinet et pronomen relativum اَلَّذِي qui, in omnibus numeris et generibus, et Adverbium اَلْآنَ Nunc:

4. in

3.

In his omnibus (nisi in principio sententiarum ponantur, aut post Articulum ال) ا initiale vocali sua privatur, et quæ eam sequitur litera sive vocalem habeat sive non, unitur cum vocali terminante dictionem præcedentem aut servilis præfixa, ut: طَاعَةُ ٱبْنَتِكَ Obedientia filiæ tuæ قَلْبُ ٱلْمَلِكِ Cor Regis بِٱلْكِتَابِ cum libro بِٱبْنِكَ in filio tuo.

4.

Elif Articulare perpetuo abjicitur, quoties ل servile servile præfigitur, ut: لِلَّيْلِ noctu

5.

In his duobus nominibus بِسْمِ et ٱبْنِ Nomen: filij Elif unionis ferme semper in totum abjicit, ut: بِسْمِ pro بِٱسْمِ, sic: مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ ٱللّٰهِ Muhammed filius Abdalla.

6.

Quandoque etiam ا unionis Imperij plane excidit servili litera præfixa, ut: فَسَلْهُ et roga eum pro فَٱسْأَلْهُ v. si. sit ibsos!.

7.

Si vero dictio præcedens terminetur consonante et sequi debeat ا unionis, tum illa assumit Kesra ut: نَصَرَتِ ٱلْمَلِكَ Juvit illa Regem: sic: مَنِ ٱبْنُكَ quis filius tuus: Terminationes a. Verbales تُمْ et وا itemque affixa كُمْ et هُمْ assumunt Damma: Et in Pronominibus disjunctis أَنْتُمْ vos et هُمْ ipsi: ut et in Præpositione مُنْ a, ab. locum habet, ut: أَنْتُمُ ٱلَّذِينَ Vos qui هُمُ ٱنْحَلُّوا ipsi dissoluti sunt, مُنُ ٱلْحَوْلِ ٱلْقَدِيمِ Ab anno superiore أَرْسَلَهُمُ ٱلْأَبُ misit eos pater قَتَلْتُمُ ٱلْعَدُوَّ Occidistis hostem رَمَوُا ٱبْنَكَ rejecerunt Filium tuum

Particula vero مِنْ assumit Fatha, ut: مِنَ ٱللّٰهِ

8. Si

8.

Si autem praecedat, vocatur Nunnata |ٌ ٍ ً| ea ante ا unionis articuli ال abjicit Tanwin seu Nunnationem suam ut: ٱلْكِتَابُ ٱلْعَظِيمُ liber magnus. Alibi autem retinetur Nunnatio, et ا unionis subsequens, licet vocalem non habeat, in pronuntiatione in eam assumit, ut مَدِينَةٌ ٱفْتُتِحَتْ urbs quae capta est

9.

Si verò praecedat aliqua literarum ا و ي qui escens ea non impedit unionem, ut: غَزَا ٱلْحِصْنَ expugnavit arcem يَغْزُو ٱلْمَدِينَةَ oppugnavit urbem ٱنْصُرِ ٱلْأَخَ adjuva fratrem; Affixa verò primae personae ي meus, mea, meum et نِي me, assumunt super ي fatham, ut: حِصْنِيَ ٱلْحَصِينُ Arx mea munita عَلَّمَنِيَ ٱلْأَبُ docuit me pater.

10.

Omnia ا unionis servilia sunt et naturaliter possident Kesram, praeter imperativum primae conjugationis, qui interdum habet Damma, ut: أُنْصُرْ et Articulare ال quod fathan ut أَيْمُنُ et Nominale

11.

Tandem nota quod Elif unionis Imperii sequente immediaté vocali excidat, ut: سُدَّ pro ٱسْدُدْ obstrue

Membrum VII.

De Medda |ٓ| et Gjezmâ |ْ|

Medda ponitur non nisi supra literam ا quiescentem ante ء, et denotat eam literam in pronuntiatione esse producendam, ut مَآءٌ aqua سَمَآءٌ coelum.

Quando

Quando verò supra aliam literam et supra ſ non se-
quente [ـٌ] imponitur tum designat post eam desiderari ſ,
ut: أَللّٰهُ Deus, sic آمَنَ credidit آزِفَ appropinquavit
آنٌ tempus آخَرُ alius. Superscribitur tamen q.q. notis
Arithmeticis sed rarissime. Item aliis literis integras dictiones
repraesentantibus, et hoc fit in benedictione Muhammedis, ut:
صَلَّى ٱللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صلعم

NOTA.

و et ي quiescentes ante elif regulariter Medda habent,
ut تَتُوءَبُ Malum. v. 24. hist. Joseph:

Gjezma [ْ] idem quod Ebraeorum Schewa quiescens
literis omnibus imponitur, ejusq. munus est denotare lite-
ras illas propriam non habere vocalem, sed cum praeceden-
te vocali unam syllabam constituere. ut: قَلْبٌ cor,
كَلْبٌ canis حُزْنٌ dolor قُبْحٌ foeditas خُرْطُومٌ rostrū hinnuli
كَبْشٌ aries. Cum literis و ب ſ quiescentibus appon-
itur, indicat eas esse radicales et natura sua mobiles.
ut: يَأْتِي veniet يُؤْمِنُ credet يُولَدُ nascetur, يَيْسِرُ
alea ludet.
Sic و et ي in medio dictionis post literam affectam vocali
Fatha moventes, ut صَوْتٌ vox عَوْنٌ auxilium بَيْتٌ domus

Membrum VIII.

De Thesdid [ّ]

Tesdid idem quod apud Ebraeos Dagesch forte
literis omnibus excepto ſ superscribitur, Cujus notae
officium est roborare seu duplicare sonum literae
ac si esset bis scripta, ita ut prior cum praecedentis lite-
rae vocali, posterior cum sua propria efferatur.
ut: تَقَدَّمَ مَدَّ protendit مَمَرٌّ locus transitus عِزٌّ Auctoritas

Usurpa

Usurpatur tamen aliqn: Euphoniæ causa, imprimis post literam vocali carentem, cujus tum vicem supplet altera pars geminata, ut: قَصَّصَ contendit.

Annotationes. 1.

Triplex autem est ejusmodi Terdid Euphonicum. DELTALE, LAMDALE, & INITIALE. 1. Deltale apponitur literæ ت post د vocali destitutum ut: وَلَدْتُ genui.

2. Lamdale apponitur literis solaribus immediate Articulum ال sequentibus, ut: اَلتَّرْكُ omissio اَلثَّعْلَبُ vulpes, اَلدَّهْرُ Seculum اَلذَّنْبُ Delictum اَلرَّبُّ Dominus اَلزَّمَانُ tempus اَلسَّبَبُ caussa اَلشَّمْسُ Sol اَلصَّدْرُ pectus اَلضَّرْبُ ictus اَلطَّيْرُ Avis اَلظَّفَرُ Victoria اَللَّيْلُ Nox اَلنَّهْبُ Rapina

Solares 14.
ت ث د ذ
ر ز س ش
ص ض ط ظ
ل ن

3

Litera ل in Articulo ال non raro plane omittitur qn. littera ل solaris sequitur, ut اَلَّيْلُ Nox pro اَللَّيْلُ. Et hoc semper fit in pronomine Relativo utriusq; generis, et numeri اَلَّذِي اَلَّتِي اَلَّذِينَ

4

Litera ل Articuli ال sequente immedè literâ Solari in scriptione quidem manet, sed in pronuntiatione quiescit suumq; Giezma abjicit ac inseritur sequenti literæ per Terdid Euphonicum Lamdale.

5

Initiale Terdid est quod apponitur literis ل م و ي memoriæ caussâ dicuntur لَوْمِي dictionem inchoantibus post Nun Giezmatum expressum vel latens in vocali, ut: مِنْ رَبٍّ â Domino, sic et مِنْ لَهَبِهِ â flamma ejus مِنْ وَجْهِهِ â facie ejus بَيْتٌ مُقَدَّسٌ domus sanctificata حِكْمَةُ رَبِّهِ Chickmatar-rabbihi Sapientiam Domini sui.

CAPUT SECUN-DUM.

De accentibus & distin-ctionibus.

ACCENTUS est ad ultimam consonantem aut vocalem longam: Per Vocalem longam intelligitur vocalis cum litera quiescente quiete duplici ي و ا ut: كِتَابٌ kitâbon غَفُورٌ gafûron. Per ultimam consonantem intelligitur dictio, quae terminatur consonante habente Gjezma ut: نَصَرَتْ nasarât نَصَرْتُمْ Nasartòm. Quando vero Dictio non terminatur consonante neque habet vocalem longam in medio tum semper est accentus in Antepenultima, ut: اِنْتَصَرَ intâsara, اِفْتَخَرَ iftáchara. Omnis Vocalis post quam sequitur litera quiescens quiete simplici |: excepta ultima :| proferenda est cum accentu acuto ut: نَصَرْتُ Nasárto, sic et اِسْتَقْرَشْتُ istáchráschto.

Denique Dissyllaba attollunt penultimam, ut: ut: بَيْتٌ Beiton اُنْصُرْ ónsur.

De Distinctio-nibus.

Arabes non habent certas notas distinctionum quibus Commata, Colon vel Punctum designent sed illi pro libitu adhibent aliquam ex his notis: ※ ۝ ۞ ⁖ ✱ ad Comma vel Colon designandum, et ubi sententia est absoluta, quam volunt ex istis notis distinctionum adhibent.

CAPUT.

CAPUT III.

De literis Radicalibus & Servilibus ex Vocis Divisione.

1.

Vox Primitiva ab Arabibus appellatur أصل Radix quæ literis nequit constare paucioribus quam tribus, ut: نَصَرَ Juvit مَدَّ extendit: Nec pluribus quam quatuor, ut: دَحْرَجَ Volvit.

2.

Literæ dividuntur in RADICALES et SERVILES: Radicales sunt quatuordecim ج ح خ ذ ر ز ش ص ض ظ ع غ ق quæ dicuntur Essentiales quia ubicunq; reperiuntur tam in verbis quam in nominibus aut aliis orationis partibus, semper sunt de illarum essentia, atq; in illis præter hoc munus nullum aliud præstare possunt.

Prima Radicalis accipit ـُ ا quando literæ serviles præfiguntur: Excipitur Quinta Sexta et 7ma Conjugatio.

3.

Serviles itidem sunt quatuordecim ا ب ت ه س ل ك ف ط ل م ن و ه ي quæ ipsis Radicalibus literis præpositæ, interpositæ vel postpositæ vicariam locant operam Radici, vel significationem aliquam Radici superaddunt. Fiunt tamen et hæ aliquando Radicales بَنَي ædificavit.

4.

Vox est declinabilis vel indeclinabilis: Declinabilis quæ in diversos fines flectitur, idq; Numero et Genere.

Numerus est Singularis Dualis et Pluralis.

5.

Numerus Dualis in Præterito et Imperativo exit in ا quiescens, In Futuro et Participio habet terminationem ان ut: نَصَرَا أُنْصُرَا يَنْصُرَانِ نَاصِرَانِ

 6. Ser

6 و Servile quiescens in verbis format numerum plu-
ralem, quod Waw ne terminet dictionem adsciscit ا otio-
sum, ut: نَصَرُوا sic اُنْصُرُوا

7 Genus est Masculinum Foemininum aut Commune
Foemininum formatur per ت praecedente Fatha, ut:
نَصَرَتْ Vox Declinabilis est Verbum et Nomen.

CAPUT IV.

DE VERBO IN GENERE.

I. In Verbo considerantur Tempus et Persona. Ratione
temporis Verbum est Finitum aut Infinitum.
Finitum Praeteritum Futurum et Imperativus.
Praeteritum respondet nostro Praeterito Perfecto Indicativi
modi ut قَتَلَ occidit مَاتَ e vita excessit
Quando Verbum substantivum كَانَ praeterito praefigitur,
tum format praeteritum plusquamperfectum, ut: كَانَ خَرَجَ
exiverat, كَانُوا قَالُوا dixerant كَانَ قَدْ أَمْسَكَ jam prehenderat.
Quando لَوْ si, praefigitur Praeterito, convertit id in opta-
tivi praesens aut praeteritum perfectum, et sequens praeteritum
eodem tempore exponendum est, habetque ل in capite. ut:
لَوْ عَلِمْتُ هٰذَا لَنَصَحْتُكَ si scirem hoc monerem te, vel: si sci-
vissem hoc monuissem te. Si vero secunda Conjugatio-
nis pars neganda est, usurpatur Futurum, praefixa par-
ticula لَمْ nec ل ullum adsciscitur, ut: لَوْ كُنْتَ هَاهُنَا لَمْ يَمُتْ
أَخِي si fuisses hic, non mortuus esset frater meus Joh. 11.32.
II إِذَا Cum, Praeterito praepositum saepe id vertit in Subjun-
ctivi Futuro praeteritum sive futurum in RO: ut: إِذَا
كَتَبْتَ ذٰلِكَ أَحْمَدُكَ ubi scripseris illud, laudabo te.

Futurum

Futurum Indicativi nostri Præsens et futurum complectitur, quomodo autem exponendum sit, contextus plurimum indicat. Restringitur tamen non raro ad futurum nostrum præfixa litera س aut particula سَوْفَ ut: سَنَسْأَلُ petemus. Sic quando particula لَنْ nequaquam et لا non, futuro præfiguntur, itidem ad nostrum restringunt.
Cum Particula لا non Futuro præfigitur ut plurimum præsens indicat, ut: لَا أَعْلَمُ lo non scio: Præfixæ v. particulæ لَمْ non aut لَمَّا futurum in præteritum mutant, ut: لَمْ يَضْرِبْ non verberavit لَمَّا يَخْرُجْ nondum egressus est.
Quando Verbum Substantivum كَانَ futuro præfigitur format Imperfectum Indicativi ut: كَانَ يَكْتُبُ scribebat, Nisi præcedat لَوْ tunc enim optativi præsentis loco venit ut et futurum ei respondens, quod Verbum substantivum præfixa litera ل habet præpositum. ut: لَوْ كُنْتَ تَعْرِفُهُ لَكُنْتَ تُحِبُّهُ si nosceres eum, Amares eum.
Imperativus respondet nostro Imperativo, sed usurpatur solum in præceptis affirmativis precationibus et hortationibus: Negativa Deprecationes et Dehortationes per futurum præposita لا ne, concipiuntur, ut, اِعْلَمْ scito لَا تَضْرِبْ ne verbera, ne verberes.
Infinitivus Nomini verbali nostro potius quam Infinitivo respondet et Verbo suo, augendæ significationis gratia non raro additur, ut: ضَرَبَ ضَرْبٌ ضَرْبًا Verberatio
Participium respondet nostro, ut: ضَارِبٌ Verberans: At quia omissione temporis sæpe fit Nomen Futurum sæpe pro eo usurpatur, ita, ut præterito sine copula

 postpo-

postponatur, ut: سَمِعَهُ يَتَكَلَّمُ audiebat eum loquentem. Proverb. 47. Cant. 2. جَاؤُوا يَبْكُونَ Venerunt flentes, Sil. Jos. v. 16.

2.

Persona in Numero singulari et Plurali est Triplex: Prima, Secunda, Tertia, Secunda et tertia præteriti utriusq; numeri habet genus distinctum, Masculinum et Fœmininum.
Prima vero utriusq; Numeri est generis Communis. Dualis Numerus caret prima personâ et agnoscit tantum Duas Secundam et Tertiam, quarum hæc habet genus distinctum, illa verò est generis Communis.

3.
De Præterito.

Tertia masculina præteriti ipsam Radicem exhibet â quâ reliquæ Personæ, assumtis certis literis vel syllabis afformativis, formantur hoc modo:

PLURALIS. Fœm:	Mascul:	DUALIS.		SINGULARIS Fœm:	Mascul:	
نَصَرْنَ	نَصَرُوا	نَصَرَا	3 Mascul:	نَصَرَتْ	نَصَرَ	3
		نَصَرَتَا	3 Fœm:			
نَصَرْتُنَّ	نَصَرْتُمْ	نَصَرْتُمَا	2. Com:	نَصَرْتِ	نَصَرْتَ	2
Com:	نَصَرْنَا			Com:	نَصَرْتُ	1

4.
De Futuro.

Futurum formatur â Præterito per literas præformantes sive Characteristicas أتين et afformativas ينوا hoc modo:

PLURALIS. Fœm:	Mascul:	DUALIS.		SINGULAR. Fœm:	Mascul:	
Com:	نَنْصُرُ			Com.	أَنْصُرُ	1
تَنْصُرْنَ	تَنْصُرُونَ	تَنْصُرَانِ	2. Com:	تَنْصُرِينَ	تَنْصُرُ	2
يَنْصُرْنَ	يَنْصُرُونَ	يَنْصُرَانِ	3 masc:	تَنْصُرُ	يَنْصُرُ	3
		تَنْصُرَانِ	3 Fœm:			

S. Lite

5.

Literæ Characteristicæ Futuri hic itidem Chara-cteristicam præteriti excludunt.

6.

Literæ أتين in Conjugationibus Activis 1. 5. et seqq: habent Fatha. In conjugationibus Secunda. 3ia 4ta, nec non omnibus passivis habent Damma

7.

Penultima syllaba in omnibus Conjugationibus activis 2da, 3ia et sequentibus habet Kesre, exceptis Quinta et Sexta quæ Fatha retinent. In omnibus verò passivis penulti-ma semper habet Fatha.

8.

Ultima litera mobilis in omnibus conjugationibus fit Damma.

9.

De Imperativo.

Imperativus :extra primam conjugationem: formatur à Futuro, literæ أتين abjiciuntur, et ultima litera mobilis accipit Gjezma, ut: à Futuro Conjugationis Secundæ يُنَصِّرُ fit Imperativus نَصِّرْ, et sic in seqq:

Imperativus tantum agnoscit Secundam personam: Reliquæ per futurum Gjezmatum exprimuntur, præfixo ل cum Kesra ut: لِيَنْصُرْ adjuvemus, quod et Secundæ personæ interdum contingit, ut: لِتَنْصُرْ adjuva. Kesre literæ ل excidit cum præfigitur و vel ف ut: فَلْيَنْصُرْ

Formationi generum et Numerorum hic inserviunt in fine literæ يونا ut in Futuro hoc modo:

PLURALIS		DUALIS	SINGULAR	
2	أُنْصُرُوا	أُنْصُرَا	أُنْصُرْ	Masc:
			2	Com
	أُنْصُرْنَ		أُنْصُرِي	Fœm

10. De Infinitivo.

Omnes Infinitivi apud Arabes sunt pura nomina quapropter etiam per accusativum concipiuntur, ut: نَصْرًا

Verborum transitivorum Infinitivus regularis est formæ نَصْرًا ut: à ضَرَبَ verberavit est ضَرْبًا sic et فَهِمَ فَهْمًا intelligendo intellexit. Intransitivorum autem si media Radicalis in præterito habet Fatha, est formæ نُصُورًا, ut: à قَعَدَ sedit est قُعُودًا sessio;
Si Damma est نَصُورَةً ut à سَهُلَ facilis fuit est سُهُولَةً Vel formæ نَصَارَةً ut à جَزُلَ abundavit est جَزَالَةً
Si Kerra, est formæ نَصَرًا ut à فَرِحَ visus est fit فَرَحًا
Excipiuntur tamen plurima quæ aliter Infinitivum formant, De quibus usus consulendus.

11. De participio

Participium : extra primam conjugationem activam formatur à futuro præponitur ـ præformativa litera quæ Characteristicam excludit futuri,
In prima passiva Conjugatione ـ assumit Fatha in reliquis omnibus conjugationibus habet Damma Et ultimæ Radicalis Damma nunnatur, ut:
à يُنَصِّرُ fit participium مُنَصِّرٌ

Hactenus de Verbo in genere.

Jam de Verbo in Specie

12.

Conjugationes Arabes habent Tredecim, quarum omnes pro agendi et patiendi significatione duplicem formam habent Activam et passivam,

præ-

præter Nonam et Undecimam, quæ tantum activam formam agnoscunt.

Deducuntur autem tantum verba trilitera per has Tredecim conjugationes in quibus observanda sunt Character et Significatio.

Observandum tamen non in omnibus conjugationibus quodlibet verbum esse usitatum; Nam quælibet Radix non occurrit in qualibet Conjugatione: Multa enim in unâ solum conjugatione usurpantur, multa in pluribus, Nulla verò Radix in omnibus.

Conjugatio I.

PRIMA CONJUGATIO nuda et simplex est omniq; Charactere destituta, ut: نَصَرَ juvit, In Passivo نُصِرَ adjutus est.

Significationem habent Verba in Conjugatione primâ simplicem et Activam, quam â prima sua origine possident, eamq; vel intransitivam ut: حَزِنَ tristis fuit vel transitivam, ut: ضَرَبَ Verberavit.

In reliquis conjugationibus intentam seu auctam, vel alio modo mutatam etsi et in ijs primitivam significationem habere possint, ea maxime quæ in prima Conjugatione sunt usitata

Annotationes. et quidem

Ad præteritum 1. Conjugationis.

1.

Prima Radicalis semper habet Fatha 2da itidem et 3tia habent Fatha, ut: نَصَرَ Interdum tamen media Radicalis habet Kesram ut عَلِمَ scivit. Interdum Damma sed in transitivis tantum, ut: حَسُنَ bonus fuit.

B. 6.   2. Medi

2

Media illa vocalis Kerre sive Damma, quæ in radice est, manet quoq; in cæteris personis præteriti, ut: عَلِمَ etc.

Ad futurum

1

Prima Radicalis in futuro habet (ں) يَنْصُرُ mediæ radicalis vocalis pro ratione mediæ in Præterito varia est.
Si in præterito sub media Radicali est Damma id in futuro manet, ut: حَسُنَ facit يَحْسُنُ. Si in præterito est Kerra, id in fatham mutatur, ut: عَلِمَ facit يَعْلَمُ.
Aliquando tamen manet.
Si in Præterito est Fatha; mutatur in {Damma / Kesre} quando Secunda vel Tertia Radicalis est {و Wau / ي Je.} etc.
Alias in aliis Radicibus perfectis quoq; Fatha præteriti hic mutatur vel in Damma, ut: كَتَبَ est يَكْتُبُ
Vel in Kerram, ut: à ضَرَبَ est يَضْرِبُ. Nisi media vel ultima Radicalis sit gutturalis, tunc enim plerumq; manet fatha, ut: تَعِبَ fit يَتْعَبُ laborabit, sic يَنْفَعُ à نَفَعَ docavit

2

Tria accidunt Futuro Apocape, Antithesis et Paragoge.

DE APOCAPE

Apocape germat futurum. Tollit Damma finale et ن in fine servien, præter id quod format 2. et 3. personam fœmininam pluralis numeri, ut: يَنْصُرْنَ in Duali يَنْصُرَا In Plurali يَنْصُرُوا ubi in plurali abjecto ن assumitur otiosum juxta Cap: 3. memb. 5.

Accidit autem Futuro hæc Apocape ob influentiam particularum quarundam ei præpositarum, scil: لَمْ non, لَا ne, لَمَّا nondum, لِ Imperativum ut: يَسْمَعْ لَمْ audijt,

لَا

تَرْكَبْ لا ne equites لَمَّا يَدْخُلْ nondum ingressus est.
Nec-non sequentium particularum, sed eâ lege ut aliud verbum in eodem orationis contextu, tanquam retributi rum sequatur, ut: si studeas amabo te. Quicquid facis, faciam ut: إِنْ si مَنْ qui أَيّ quicunq' مَا quodcunq' كَيْفَ et كَيْفَمَا quomodocunq' مَهْمَا quotiescunq' sic أَيْنَ حَيْثُمَا أَيْنَمَا ubicunq' مَتَى أَيَّانَ إِذْمَا إِذْ apud poetas quandocunq'.
At tunc si utrumq' futurum est, in utrumq' influunt. Si prius tantum in illud: Si posterius, liber est influxus. ut: إِنْ تَخْرُجْ أَخْرُجْ مَعَكَ si egrediaris egrediar tecum مَتَى يَجْلِسْ أَجْلِسْ مَعَهُ cum sedebit sedebo cum illo مَا تَصْنَعْ أَصْنَعْ quicquid facies feci. مَا صَنَعْتَ أَصْنَعُ quicquid fecisti facio et أَصْنَعْ
Accidit quoq' haec Apocape cum praecedit Imperativus cui futurum respondet propter inclusum إِنْ ut أُنْصُرْنِي أَنْصُرْكَ adjuva me, adjuvabo te, i. si adjuvabis me adjuvabo te.

DE ANTITHESI. 3.

Antithesis Natsabat Futurum i. Mutat Damma ejus finale in fatha, et ن in fine serviens eodem modo tollitur, ut يَنْصُرَ in Duali يَنْصُرَا in Plurali يَنْصُرُوا
Inducit eam similiter influxus particularum futuro praepositarum, ut sunt: لَنْ nequaquam لِ, ut أَنْ idem كَيْ idem لِأَنْ, idem لِكَيْ, idem أَلَّا ut non, ne لِئَلَّا, idem كَيْلَا idem لِكَيْلَا, idem حَتَّى donec: ut أَوْ idem فَ

Itemq'

Itemque و cum præponitur futuro dependenti à præcedente enunciationis parte includente Imperium, Petitionem Interrogationem aut Negationem: Adeoque causalis potius quam Copulativa Conjunctio est, ut: أَنْصُرْنِي فَأَنْصُرَكَ adjura me et adjurabo te. لَا تَضْرِبْ زَيْدًا فَيَغْضَبَ Ne verbera Zeidum et irascetur x Ne irascetur

Sic و quoque cum significat, et simul, Futuro eodem modo à præcedente enunciationis parte dependenti præpositum Natsabat futurum لَا تَأْكُلِ ٱلسَّمَكَ وَتَشْرَبَ ٱللَّبَنَ ne ede piscem et simul bibe lac. ٱللَّبَنَ

4. DE PARAGOGE.

Hoc futurum Fatatum accipit aliquando ن paragogicum quandoque cum ّ aliquando ن Gjezmatum sine Thesdid: Illud Nun Paragogicum grave dicitur hoc Leve.

Grave est cum Tesdid, ut يَنْصُرَنَّ in Duali يَنْصُرَانِّ in plurali يَنْصُرُنَّ in foemin: يَنْصُرْنَانِّ.

Leve est ن Gjezmatum sine Tesdid sed illud in singulari solum assumitur: ac plurali Masculino et Communi, non vero in foeminino, ut: يَنْصُرَنْ In plurali يَنْصُرُنْ تَنْصُرُنْ

Notandum hic و et ي Servilia hic in fine excidere; et in plurali foemino ا inseri, ne tria ن concurrant.

Adhibetur autem hoc Paragoge cum futurum rem futuram quodammodo petit, ut fit Interrogando Imperando vel optando, ut: هَلْ تَنْصُرَنَّ An Adjurabis? Et cum præcedit iuramentum, ut:

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

ut: وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ Per Dominum meum suscitabimini. Vide Alcor. Surat. 64.
Nun Paragogicum leve exprimitur aliquando per vocalis Nunnationem ut: وَلَيَكُونًا et erit, pro وَلَيَكُونَنْ

Ad Imperativum

1.

Imperativus primæ Conjugationis formatur præposito ا unionis cum Kesre, ut: اِعْلَمْ scito اِضْرِبْ verbera. Nisi penultima litera vocalis (: quæ talis est semper, qualis in Futuro :) sit Damma: tunc enim et Elif Damma habet. ut اُنْصُرْ iuva

2.

Imperativum ا unionis excidit interdum post و et ف ut: فَسَلْهُ roga eum pro فَاسْأَلْهُ vid. Alcor. Sur. 12.

3.

Occurrit et hic quandoq. Nun Paragogicum tam grave quam leve. ut: اُنْصُرَنَّ اُنْصُرَنْ in fœm. اُنْصُرِنَّ اُنْصُرِنْ

NOTA.

Tria hæc Verba primam Radicalem abjiciunt: ut: ab أَخَذَ fit خُذْ ab أَكَلَ fit كُلْ ab أَمَرَ fit مُرْ

Ad participium

Prima Radicalis Participii Conjugationis 1 habet Fatha, quam subsequitur ا quiescens: Secunda Kesre: Ultima Damma nunnatum perinde ut in nominibus, quorum more etiam fœmininum et Numeros format.

Plural:	Dualis	Singul:	
نَاصِرُونَ	نَاصِرَانِ	نَاصِرٌ	Mas:
نَاصِرَاتٌ	نَاصِرَتَانِ	نَاصِرَةٌ	Fœm.

Anno,

Annotationes ad Passivi Præteritum.

Prima radicalis perpetuo habet Damma, Secunda Kesre, Tertia fatha, ut: نُصِرَ adjutus est. Terminatio hic in cæteris personis eadem est quæ in Activo, ut نُصِرَتْ نُصِرْتَ نُصِرْتِ

Ad futurum.

Prima Radicalis accipit Gjezma |ـْ| quemadmodum in futuro activo, ut: يُنْصَرُ

Ad Imperativum.

Imperativus hic in omnibus conjugationibus passivis nullus est, sed pro eo venit futurum cum J imperativo Gjezmante ut: لِيُنْصَرْ adjuvetur.

Ad Participium

1.

Participium hoc passivum assumit م cum Fatha, 1ma radicalis habet |ـْ| 2da assumit Damma quam sequitur و quiescens, Ultima habet Damma Nunnatum, ut: مَنْصُورٌ in fœmin: مَنْصُورَةٌ

2.

Sunt tamen Participia quædam formæ نَصُورٌ et نَصِيرٌ quæ modo Activè modo Passivè accipiuntur et sunt generis Communis.

De reliquis Conjugationibus in genere.

Hactenus fuit Prima Conjugatio eaque nuda et simplex: Reliquæ certis literis Characteristicis affectæ et in tres classes divisæ sunt: Quarum prima classis continet formata à Radice adjectione unius, Secunda duarum, Tertia trium literarum hoc pacto:

Prima Class:

Tertia.		Secunda.		Prima Classis	
اِسْتَنْصَرَ	10.	تَنَصَّرَ	5.	نَصَّرَ	2 Conj
اِنْصَارَّ	11	تَنَاصَرَ	6.	نَاصَرَ	3 Conj
اِنْصَوْصَرَ	12	اِنَّصَرَ	7.	أَنْصَرَ	4 Conj.
اِنْصَوَّرَ		اِنْتَصَرَ	8.		
		اِنْصَرَّ	9.		

13. Conjugatio II.

Character Conjugationis Secundæ est Tesdid ut: نَصَّرَ

Hæc ex Intransitivis seu absolutis format transitiva ut: حَزِنَ tristis fuit. In secunda est حَزَّنَ Contristavit; Et ex transitivis transitiva in secundum ut ضَرَّبَ verberare fecit

Paradigma initialibus tantum vocibus hoc modo proponere placet.

Infinit:	Partic:	Imperat:	Fut:	Præterit:
تَنْصِيرًا	مُنَصِّرٌ	نَصِّرْ	يُنَصِّرُ	نَصَّرَ

Forma Passiva

Prima Radicalis itidem habet Damma, Media Kesre cum tesdid. ult. fatham. ut patet ex paradigmate Prima Radicalis in Futuro habet Fatha

Particip:	Futur:	Præterit.
مُنَصَّرٌ	يُنَصَّرُ	نُصِّرَ

14. Conjugatio III.

Character conjugationis Tertiæ est Elif ا quiescens primæ Radicali postpositum. ut: نَاصَرَ

Hæc

18. Conjugatio VII.

Character Septimæ conjugationis est ا unionis cum Kesre et litera ن Gjezmata primæ radicali præposita, ut: اِنْفَعَلَ اِنْقَصَرَ

NOTA.

In hac Conjugatione Nun characteristicum primæ Radicali, quia ea in hoc verbo نَصَرَ Nun quoque est per Teschid inferitur: aliàs in aliis verbis separatim pingitur: ut: اِنْفَعَلَ

Et hac Conjugatio quoque format Absoluta et passiva ut: كَسَرْتُ الإِنَاءَ فَانْكَسَرَ i.e. fregi vas et frangi se sivit se frangi nec restitit actioni meæ.

Infinit: Partic: Imper: Futur: Præter:
اِنْصَارٌ مُنْصَرٌ اِنْصَرْ يَنْصَرُ اِنْصَرَ

FORMA PASSIVA.

Caristica litera ا habet Damma ut et prima Radicalis. Secunda Kesre. Ultima mobilis fatha, ut: اُنْصِرَ
In futuro Prima Radicalis habet Fatha, ut: يُنْصَرُ

Particip: Futur: Præterit:
مُنْصَرٌ يُنْصَرُ اُنْصِرَ

19. Conjugatio VIII.

Character Octavæ Conjugationis est ا unionis cum Kesre et litera ت Cum Fatha primæ radicali postposita, ut: اِنْتَصَرَ

Annotationes.

Cum prima Radicalis in hac Conjugatione ط [illegible] pro ت Characteristico usurpatur ط ut: اِضْطَرَبَ moveri

pro

pro اِخْتَتَرَب. Quando verò prima Radicalis ج ز ذ د pro ت Characteristico sumitur د ut: اِدَّلَق. prolabi pro اِدْتَلَق. Duoque د coalescunt per Teshdid h.e. unum alteri per Teshdid inseritur.

2.

Si verò prima Radicalis sit ت ipsa per Teshdid ت characteristico inseritur, ut: اِتَّبَعَ.

3.

Prima Radicalis ث vel و Euphoniae causa in ت mutatur, et eodem modo quo ت Radicale cum sequente coalescit ut: اِتَّبَتَ. pro اِثْتَبَتَ. fit اِتَّجَرَ. pro اِوْتَجَرَ. transfigi اِتَّسَرَ. ludere aleis, pro اِيْتَسَرَ. Quando verò prima radicalis est ا tum ea mutatur in ي ut ab أَمَرَ praecepit est اِيْتَمَرَ. obedire.

Significatio hujus Conjugationis coincidit cum praecedente Conjugatione

Infinit:	Particip:	Imper:	Futur:	Praet:
اِنْتِصَارٌ	مُنْتَصِرٌ	اِنْتَصِرْ	يَنْتَصِرُ	اِنْتَصَرَ

FORMA PASSIVA.

Characteristica litera ت habet Damma, ut et litera ت 1mae Radicali postposita. Prima Radicalis habet |u| Secunda Kesre, Ultima Fatha, ut: اُنْتُصِرَ

Particip:	Futur:	Praeterit:
مُنْتَصَرٌ	يُنْتَصَرُ	اُنْتُصِرَ

20.

Conjugatio VIIII.

Character Conjugationis Nonae est ا unionis cum Kesre, et ultima Radicalis per Teshdid duplicata, ut: اِنْصَرَّ.

Haec

Hæc format absoluta colorum cum intensione tamen mediocri, ut: اِصْفَرَّ valde flavus fuit. et verba deformitatum, ut: اِعْوَجَّ ore distorto fuit.

Infinit: Partic: Imperat: Futur: Præt:
اِنْصِرَارٌ مُنْصَرٌّ اِنْصَرِرْ يَنْصَرُّ اِنْصَرَّ

Hæc Conjugatio FORMAM PASSIVAM non habet

21 Conjugatio X.

Characteristicæ literæ sunt tres ا unionis cum Kerre س cum ـْ et ت cum Fatha, primæ Radicali præpositæ. ut: اِسْتَنْصَرَ

Hæc petitionem et Confessionem designat. ut à غَفَرَ remisit fit in hac Conjugatione اِسْتَغْفَرَ Veniam delicti petijt, sic اِسْتَطْعَمَ cibum petijt à طَعِمَ gustavit edit. Aliquando tamen aliud significat ut اِسْتَنْصَرَ funditus et radicitus evellere.

Infinit: Particip: Imperat: Futur: Præt:
اِسْتِنْصَارٌ مُسْتَنْصِرٌ اِسْتَنْصِرْ يَسْتَنْصِرُ اِسْتَنْصَرَ

FORMA PASSIVA.

Characterica litera ا. Ut et sequens vocali propria mobilis habet Damma; Penultima Kerre, Ultima Fatha, ut: اُسْتُنْصِرَ

Particip: Futur: Præterit:
مُسْتَنْصَرٌ يُسْتَنْصَرُ اُسْتُنْصِرَ

22. Conjugatio XI.

Characteristicæ literæ sunt tres ا unionis cum Kerre; ا sequens secundæ radicali postposita et Tertia ر duplicata, ut: اِنْصَارَّ

Et

Et hac perinde, ut Nona format absoluta colorum cum intensiore autem vehementiori ut إصْفَارَّ multo flavissimus fuit. Necnon verba deformitatum, ut: إعْوَجَّامَ ore distorto fuit.

Infin:	Part:	Imperat:	Futur:	Praeter:
إنْصِبَارٌ	مُنْصَارٌّ	إنْصَارِرْ	يَنْصَارُّ	إنْصَارَّ

Et haec Conjugatio FORMAM PASSIVAM non habet.

23. Conjugationes XII et XIII.

Duae Conjugationes ultimae rarissimae sunt, et significationem simplicem retinent, aut nonnihil intendunt, ut: إحْدَوْدَبَ incurvavit se in gibbum, sic إخْشَوْشَنَ valde crassus fuit a خَشُنَ crassus et إعْلَوَّطَ fortiter adhaesit, ab عَلِطَ adhaesit.

Character Conjugationis 12cimae est ا Unionis cum Kesre litera و Gjetzmata 2dae radicali postposita, et duplicata 2da radicalis post literam و. ut: إنْصَوْصَرَ

Infin:	Partic:	Imper:	Futur:	Praeterit:
إنْصِيصَارٌ	مُنْصَوْصِرٌ	إنْصَوْصِرْ	يَنْصَوْصِرُ	إنْصَوْصَرَ

FORMA PASSIVA.

Characteristica litera Elif ا. ut et sequens vocali propria mobilis ; quam sequitur و quiescens ~~radicis~~ ; habent Damma : Penultima Kesre ; Ultima Fatha, ut: أُنْصُوصِرَ

Particip	Futurum	Praeteritum.
مُنْصَوْصَرٌ	يُنْصَوْصَرُ	أُنْصُوصِرَ

Chara.

Character 13tia Conjugationis est ا unionis cum Kerre ex litera و duplicata per Teſdid cum fatha 2dae Radicali postposita, ut: اِنْصَوَّرَ

Infinit:	Particip:	Imper:	Futur:	Praet:
اِنْصِوَّارٌ	مُنْصَوِّرٌ	اِنْصَوِّرْ	يَنْصَوِّرُ	اِنْصَوَّرَ

FORMA PASSIVA

Characteristica litera ا; ut et sequens vocali propria mobilis: quam sequitur و cum Teſdid: habent Damma Penultima Kerre; Ultima Fatha ut اُنْصُوِّرَ

Particip:	Futurum.	Praeterit:
مُنْصَوَّرٌ	يُنْصَوَّرُ	اُنْصُوِّرَ

DE VERBIS QUADRILITERIS

24.

Hactenus fuerunt VERBA TRILITERA; se, quuntur jam QUADRILITERA quae quatuor literas radicales habent, ut: دَحْرَجَ Volvit فَعْلَلَ.

Verba Quadrilitera quatuor solum agnoscunt Conjugationes, quarum Prima Primae: Secunda Quintae Tertia Septimae, Quarta Nonae triliterorum respondet, suntque hujusmodi

١ فَعْلَلَ ٢ تَفَعْلَلَ

3 اِفْعَنْلَلَ 4 اِفْعَلَلَّ

ut: دَنْخَ inclinavit caput تَرَهْوَكَ superbivit اِحْرَنْجَمَ tumultuatus fuit, sic et اِقْشَعَرَّ horripilavit.

Conju,

CONJUGATIO I.

Præter:	Futur:	Imper:	Partic:	Infinit:
قَمْطَرَ	يُقَمْطِرُ	قَمْطِرْ	مُقَمْطِرٌ	قَمْطَرَةً

FORMA PASSIVA.

Præteritum	Futurum	Particip:
قُمْطِرَ	يُقَمْطَرُ	مُقَمْطَرٌ

CONJUGATIO II.

Præterit:	Futur:	Imperat:	Particip.	Infinit:
تَقَمْطَرَ	يَتَقَمْطَرُ	تَقَمْطَرْ	مُتَقَمْطِرٌ	تَقَمْطُرًا

FORMA PASSIVA.

Præteritum.	Futurum.	Participium.
تُقُمْطِرَ	يُتَقَمْطَرُ	مُتَقَمْطَرٌ

CONJUGATIO III.

Præterit.	Futur:	Imperat:	Particip:	Infinit:
اِقْمَنْطَرَ	يَقْمَنْطِرُ	اِقْمَنْطِرْ	مُقْمَنْطِرٌ	اِقْمِنْطَارًا

FORMA PASSIVA.

Præteritum:	Futurum:	Participium:
اُقْمُنْطِرَ	يُقْمَنْطَرُ	مُقْمَنْطَرٌ

CONJUGATIO IIII.

Præterit.	Futur:	Imperat:	Particip:	Infinit:
اِقْمَطَرَّ	يَقْمَطِرُّ	اِقْمَطِرَّ	مُقْمَطِرٌّ	اِقْمِطْرَارًا

FORMA PASSIVA.

Præteritum	Futurum.	Participium.
اُقْمُطِرَّ	يُقْمَطَرُّ	مُقْمَطَرٌّ

CAPUT V.

De literarum abjectione et mutatione.

REGULA I.

PRIMA Radicalis و in futuro Activo et Imperativo Conjugationis primae tantum excidit, cum penultima habet Kesre, ut et in Infinitivo cum est formae نَضْرَةٌ ut: à وَعَدَ promisit est

يَضْرِبُ ut يَوْعِدُ pro يَعِدُ Futur:

اِضْرِبْ ut اِيْعِدْ pro عِدْ Imper:

نَضْرَةٌ ut وَعْدَةٌ pro عِدَةٌ Infin:

Annotationes.

1.

Idem hic quoque accidit plerisque verbis quorum Secunda Radicalis in Praeterito Kesre habet, ut: à وَمِقَ amavit, fit in futuro يَمِقُ. In Imper: مِقْ amare in Inf: مِقَةٌ

2.

Eandem Anomaliam sequuntur sex verba, quorum penultima in Futuro habet Fatha, sc: وَضَعَ posuit, وَدَعَ sivit وَذَرَ. Item وَطِئَ subjecit وَقَعَ cecidit وَسِعَ amplus fuit.

REGULA II.

Concava و et ي

Secunda radicalis {و ي} in conjugationibus prima, 4ta, septima, octava et Decima moveri non vult, sed abjecta sua vocali quiescit, et ob Fatha praecedens ex canone generali primo mutatur in Elif quiescens: Si praecedat Gjezma rejicitur vocalis ad praecedentem literam ut:

قَالَ

Praet: قَالَ pro قَوَلَ ut نَصَرَ
سَارَ pro سَيَرَ ut نَصَرَ
قَالَتْ pro قَوَلَتْ ut نَصَرَتْ

Impa: اُقُلْ pro اُقْوُلْ ut اُنْصُرْ
اِسِرْ pro اِسْيِرْ ut اِضْرِبْ

Fut: يَقُولُ pro يَقْوُلُ ut يَنْصُرُ
يَسِيرُ pro يَسْيِرُ ut يَضْرِبُ

4 Conj: أَقَالَ pro أَقْوَلَ ut أَنْصَرَ
أَسَارَ pro أَسْيَرَ ut أَنْصَرَ

7 Conj: اِنْقَالَ pro اِنْقَوَلَ ut اِنْفَعَلَ sic اِنْسَارَ pro اِنْسَيَرَ ut اِنْفَعَلَ

Annotationes.

1.

In primâ passiva Conjugatione, Kesre mediae radicalis rejicitur ad primam cujus vocalis perit, ut: pro قُوِلَ dico قِيلَ et sic و in ي mutatur, per Canonem generalem primum.

2.

In participio passivo, vocali Damma ad primam Radicalem abjectâ, و participiale excidit, ne duae quiescentes concurrant, ut: pro مَقْوُوْلٌ dico مَقُولٌ sed Concava ي discriminis ε. Damma et in Kesre mutat ut مَسْيُورٌ dico مَسِيرٌ

3

Infinitivi Quartae et Decimae Conjugationis و et ي Fatha suo ad praecedentem Giezmatam rejecto, in ا quiescens mutant, post quod alterum illud ا quiescens, quod ad formationem Infinitivi ultimae praeponitur: in اِنْصَارٌ et اِسْتِنْصَارٌ excidit, ne duo Elif quiescentia concurrant, sed ad compensationem ejus ة in fine accedit, ut: إِقَالَةٌ pro إِقْوَالٌ sic اِسْتِقَالَةٌ pro اِسْتِقْوَالٌ

4.

Infinitivi Septimae et Octavae conjugationis mediam Radicalem regulariter movent, sed Concava و eam insuper in ي mutant, ut: اِنْسِيَارٌ اِنْقِيَالٌ sic in 8. Conj. اِقْتِيَالٌ اِسْتِيَارٌ

5

Quaedam Verba mediam radicalem و vel ي habentia

 in

in primis illis Conjugationibus regulariter infle-ctuntur, ut: عَوِرَ monoculus fuit: in futuro يَعْوَرُ Imperat: ~~اِعْوَرْ particip: عَاوِرٌ. Et sic~~ ~~quoq; in cæteris Conjugationibus~~ اِعْوَرْ particip: عَاوِرٌ Sic صَيِدَ venatur est, in futuro يَصْيَدُ. Imper. اِصْيَدْ Particip: صَايِدٌ Et sic quoq; in cæteris Conjug:

6.

Quædam verba in primâ Conjugatione imperfecta sunt: In Quartâ verò modo perfecta modo imperfecta, ut راح quievit. In quartâ Conjugation: est أَرَاحَ et أَرْوَحَ Sic غَامَ exhalavit, in quarta est أَغَامَ et أَغْيَمَ

REGULA III.

Verbum Surdum

Secunda Radicalis tertiæ similis vocali propriâ mobilis in Conjugationibus Primâ, Tertiâ, Quartâ Sextâ, Septimâ, Octavâ, & Decimâ abjicitur et et posteriori similem vocalem habenti inseritur, propriâ vocali vel abjectâ, si præcedens vocalem habeat, ut: مَدَّ pro مَدَدَ: vel ad præcedentem rejectâ, si ea Gjezmam possideat, ut: يَمُدُّ pro يَمْدُدُ Eadem ratio in passivis, ut مُدَّ pro مُدِدَ

	3 Conj: مَادَّ pro مَادَدَ ut نَاصَرَ
8. اِمْتَدَّ pro اِمْتَدَدَ ut اِنْتَصَرَ	4 Conj. أَمَدَّ pro أَمْدَدَ ut أَنْصَرَ
	6. Conj تَمَادَّ pro تَمَادَدَ ut تَنَاصَرَ
9. اِسْتَمَدَّ pro اِسْتَمْدَدَ ut اِسْتَنْصَرَ	7 Conj اِنْمَدَّ pro اِنْمَدَدَ ut اِنْصَرَ

Anno

Annotationes.

1

Cum ultima litera futuri Gjezmanda est, propter praefixam particulam, tum nequit fieri Contractio. ut: لَمْ يَمْدُدْ. Vel ut ea fieri possit, pro Gjezma ponitur Fatha vel Kesre, ut: لَمْ يَمُدَّ لَا يُبَدِّدْ ne spargat لَمْ يَمُدِّ. Sic Imperativus quoque ut contrahatur Fatha vel Kesre quoque interdum sub ultima accipit, ut اُطْبُبْ medere fit طِبَّ excidente Elif Unionis Imperativi, ex Cap. 1. Muab. An.

2

Participium passivum Conjugat. primae ob infectum و regulare est, ut مَسْرُورٌ gavisus, مَمْدُودٌ extensus.

3.

Denique observandum verba perfecta trilitera Nonae et Undecimae Conjugationis, ut et Quadrilitera Quartae: i.e. quae ultimam Radicis afficiunt Teschdid, eandem hanc rationem sequi:
اِصْفَرَّ & اِصْفَرَرْتُ، اِصْفَارَّ & اِصْفَارَرْتُ، اِقْشَعَرَّ & اِقْشَعْرَرْتُ Praet:
يَصْفَرُّ & يَصْفَرِرْنَ، يَصْفَارُّ & يَصْفَارِرْنَ، يَقْشَعِرُّ & يَقْشَعْرِرْنَ Fut:

4

Verba defectiva و et ي

Tertia Radicalis و et ي una cum vocali sua excidit in tertia foeminina praeteriti singularis et Dualis numeri, ut: غَزَتْ pro غَزَوَتْ sic رَمَتْ pro رَمَيَتْ غَزَتَا pro غَزَوَتَا رَمَتَا pro رَمَيَتَا

Nota

Si media Radicalis habet Damma tum و manet, ut a سَرُوَ petitus est fit سَرُوَتْ et in Duali سَرُوَتَا

CAPUT 6.

CAPUT VI
De literarum ا و ي Natura et permutatione.

CANONES GENERALES

I.

Literæ ا و ي Vocalibus destitutæ post Vocales heterogeneas, ut fiunt homogeneæ, ut: قَالَ pro قَوَلَ sic سَيَّارٌ pro سَيْوَرٌ sic تُوصِرُ pro تُوْصِرُ
وَعَدَ sic مِيعَدٌ pro مِوْعَدٌ sic مُوقِنٌ pro مُيْقِنٌ

Exceptio.

Wau et ie post fatham interdum manent et diphtongescunt ascripta Gierma aut quiescunt instar ا sine
[illegible] Gierma, ut: قَوْمٌ لَيْلٌ رَمْيَةٌ sic غَزْوَةٌ

II.

Literæ ا و ي quiescentes accipienter Gierma sive etiam sequente Gierma excidunt et quiescunt
غَزَوَ implicite in appropriata vocali quietis, ut: يَغْزُ pro
رَمَي يَغْزُوْ sic لَمْ يَخَفْ sic يَقُمْ pro يَقُوْمْ sic لَا تَرْمِ pro لَا تَرْمِيْ
يَسِّرْ pro يَيْسِرْ

CANONES SPECIALES. ا.

I

Elif in medio dictionis mobile per Damma in و per Kesra in ي mutatur, ut: أُوبُشٌ pro أُأْبُشٌ sic سُيِلَ pro سُأِلَ
Etiam post ا quiescent: ut: مَاوُوْدٌ pro مَاءُوْدٌ sic قَايِلٌ pro قَاءِلٌ

II.

Eliph in medio dictionis mobile per Fatham post Damma in و, post Kesram in ي mutatur, ut: ذُوَبٌ pro ذُأَبٌ sic فِيَةٌ pro فِئَةٌ

III.

Eliph mobile in fine dictionis post Damma in و post Kesram in ي mutatur, ut: ذُو نُو pro ذُ نُأ sic خَاطِيٌ pro خَاطِئٌ

IIII.

Eliph in fine dictionis post Fatha mobile per Damma, in و; per Kesra in ي mutatur, ut: تَفَتَوُ pro تَفَتَأُ sic سَنَبِ pro سَنَإِ.

V.

Eliph quiescens post ا Fathatum plerumque excidit Fatha perpendiculariter picta, vel adscripta Medda, ut: آمَنَ vel اٰمَنَ pro أَأْمَنَ in 4. Conj. آمِنَ

VI.

Eliph quiescens, sequente alio ا quiescente in و fathatum mutatur, ut: تَوَاصِرُ pro تَااصِرُ

Annotatio.

Literæ inseparabiles dictionibus præfixæ و ف ك ل ب ا non consentiunt ا in medium collocare, ut: لأَبٍ كَأَمٍّ, nisi in particulis quibusdam, ut: لِئَلَّا, لَئِنْ فَئِنْ أُمٌّ

Cananes generales. و

I.

Waw in medio dictionis mobile per Fatham, post Kesram interdum in ي mutatur, ut: ثِيَابٌ pro ثِوَابٌ

II.

Waw in medio dictionis habens post se aliud و, quiescens sæpe id expellit, ut: رُؤُوسٌ pro رُوُوسٌ

III

III.

Waū finale post Fatham nequit moveri, sed abjectā suâ vocali, et rejecto ad Fatham, Nūn vocali, si quod adsit, quiescit, in ا mutata, si sit tertia dictionis litera; aut in ي conversa, si sit quarta aut ulterior, ut: غَزَا pro غَزَوَ عَصًا pro عَصَوٌ يُغْزَى pro يُغْزَوُ sic ex مُعْطًى pro مُعْطَوٌ

IIII.

Waū finale post Damma, non fert Damma vel Kesram sed iis abjectis quiescit: ut: دَلْوٌ pro دَلُوٌ vel دَلِوٌ Si adsit Nun vocale id retrocedit et و excidit, ut: أَدْلٍ pro أَدْلُوٌ vel أَدْلِوٌ

V.

Waū finale post Kesram in ي mutatur: ut: رَضِيَ pro رَضِوَ

VI.

Waū servile in fine dictionis, nec eam terminet, adsciscit ا otiosum, ut: نَصَرُوا pro نَصَرُو sic رَمَوْا pro رَمَوْ idq; non tantum in plurali sed et in singulari: ut: يَدْنُوا accedit. Vid. Histor. Timur. pag. 54.

CANONES SPECIALES ي

I.

ي In medio dictionis mobile per Fatham, post Damma interdum in و mutatur, ut: رَمُوَاتٌ pro رَمُيَاتٌ

II.

ي In medio dictionis habens post se aliud ي quiescens, saepe id expellit, ut: رُيَيْسٌ pro رُيَيْيِسٌ principes

III.

ي finale post fatham nequit moveri, sed abjectâ suâ vocali et rejecto ad Fatham Nūn vocali, si quod adsit, instar ا, quiescit, ut: رَمَى pro رَمَيَ sic أُولَى pro أُولَيُ vel أُولَيٌ vel أُولَيِ sic فَتًى pro فَتَيًا vel فَتَيٌ vel فَتَيٍ

Si

Si aliud ي mobile praecedat, mutatur posterius in ا, quiescens, ~~[struck through]~~ ut: هَدَايَا pro هَدَايِيُ

IV.

Je finale post Kesra non fert Damma vel Kesra, sed ijs abjectis quiescit ut: حَافِي pro حَافِيُ et حَافِيِ Si adsit Nun vocale, id retrocedit et ي excidit, ut: رَامٍ pro رَامِيٌ et رَامِيٍ

V.

Je finale post Damma, id in Kesram mutat: ipsum non mutatur, ut: تَمَنِّي pro تَمَنُّيُ sic أَيْدٍ pro أَيْدُيٌ Etiam intercedente و quod in ي vertitur, ut: مَرْمِيٌّ pro مَرْمُويٌ

CANONES و et ي alterum infinitis &c.

I.

Wau et Je mobiles ante و et ي quiescentes excidunt, vocali sua abjecta, si praecedat Fatha; /: cum qua quiescens diphtongescit :/ aut rejecta in locum praecedentis vocalis, si ea sit Damma vel Kesra, ut: أُغْزُو pro أُغْزُوِي || تَغْزِينَ pro تَغْزُوِينَ || رَمَوْا pro رَمَيُوا || غَازُونَ dico pro غَازِوُونَ || يَرْمُونَ dico pro يَرْمِيُونَ

II.

Wau et Je, ita concurrentibus, ut prior vocalem non habeat mutatur و in ي duoque ي per ّ coalescunt, ut: أَيَّامٌ pro أَيْوَامٌ

III.

Wau et Je finales post Elif servile in Hamzam mutantur: ut: سَمَاءٌ pro سَمَاوٌ sic رِدَاءٌ pro رِدَايٌ

Observatio I.

Cum in his canonibus ا, و, ي vocali alicui postposita dicuntur, immediata intelligitur postpositio, non intercedente sc: Gjezma aut litera quiescente expressa, vel latente in Teschdid. ut fit in سُطُوٌّ سُطُوٌ عَدُوٌّ عَدُوٌ، آتِيٌّ آتِيٌ

Observatio II.

Affixa consentiunt ا in medium collocare, non و et ي مَائِيٌّ sic et مَاوِيٌّ non مَائِيٌّ sic مَاوِيٌّ non مَاوِيٌ sic رَمَوِيٌّ non رَمَيِيٌّ et غَزَوِيٌّ non غَزَائِيٌّ et غَزَوِيٌّ

D. I CAP. VII.

CAPUT VII

De Nomine

Membrum Primum

Nudum **NOMEN** est **NUDUM** vel **AUCTUM**

Nudum est quod solis literis radicalibus constat, ut عَبْدٌ servus كِتَابٌ liber رَجُلٌ vir بُطُولٌ otium عَظِيمٌ magnus خُنْفَقٌ difficultas صَرَّافٌ Nummicularius, خَزَرْنُوقٌ aranea

2

Nominibus Arabes præfigunt ال ὁ, ἡ, τὸ, quod restringunt Nomina substantiva, Apellativa, et Adjectiva latè patentia et vaga ut: اَلنَّبِيُّ ὁ προφήτης اَلْمَدِينَةُ ἡ πόλις اَلصَّغِيرُ ὁ μικρὸν

3

Observandum hic ا initiale in certis quibusdam nominibus post Articulum ال excidere, ut: اَللّٰهُ pro اَلْإِلٰهُ fit اَلنَّاسُ pro اَلْأُنَاسُ

4

Auctum Auctum est, quod præter Radicales habet unam aut plures ex literis servilibus يَتَسَنَّا quæ formatione Nominum inserviunt.

ي ي In principio, ut: يَنْبُوعٌ fons In medio حُجَيْرٌ lapillus: In fine, ut: فَرِسِيٌّ Persa et Persicus سَمَاوِيٌّ cælestis ذِكْرَى recordatio

ت ت In principio, ut: تَطْوِيلٌ prolongatio تَكَبُّرٌ superbia: Vel in Medio, ut in 8 Conjugat: اِعْتِرَافٌ Confessio: Aut in Fine, sed per ة formatum ut: رَحْمَةٌ misericordia

س س solum hic non servit sed cum alijs duabus, ut in 10 Conj. اِسْتِغْفَارٌ petitio veniæ مُسْتَخْرِجٌ eductor.

م

م In Principio, ut: مِضْرَبٌ fustis مِثْقَالٌ, pondus, م
مَوْضِعٌ locus مَمْلَكَةٌ Regnum : Raro in fine, ut:
اِبْنُمٌ filius دِرْدِمٌ camela edentula
ن In principio, uti in 7. Conjugat: اِنْقِطَاعٌ abstinentia ن
In fine عُمْرَانٌ Remigio
ا In principio, ut: أَسْوَدُ niger إِهْمَالٌ negligentia ا
أَكْزَمُ breves habens digitos. In fine, sed tum aliud ا. qui
escens ante se habet, ut: كِبْرِيَاءُ superbia عَاشُورَاءُ
dies decimus mensis Rumadami.

5.
Nomen aliud est Primitivum aliud Derivativum, Illud Primitivum
quod non aliunde derivatur, ut: رَجُلٌ caro لَحْمٌ caro.
Hoc, quod ab alio derivatur: Est Verbale vel Nominale Derivativum
Verbale, quod derivatur à Verbo: qualia ferè sunt Adje Verbale,
ctiva: ut: عَظِيمٌ magnus, ab عَظُمَ magnus fuit طَيِّبٌ
bonus à طَابَ bonus fuit. Et substantiva significantia
Actorem, Locum vel Tempus actionis, Instrumentum Actio
nis, aut deniq; Actionem ipsam, ut: نَاصِرٌ Adjutor مَضْرَبٌ
locus vel Tempus Verberationis مِفْتَاحٌ quo quid aperitur,
& clavis ضَرْبٌ Verberatio
Derivativum Nominale est quod Derivatus ab alio nomi Nominale.
ne, Estq; Triplex Possessivum, Diminutivum, et Locale.

6.
Possessivum est nomen Adjectivum significans possessionem Possessivum.
et formatur à quovis substantivo, adjecto يٌّ ut أَرْضٌ terra
inde fit أَرْضِيٌّ terrenus إِنْسَانٌ homo إِنْسَانِيٌّ humanus
At propriis Regionum nominibus formata saepè fiunt substan
tiva, et Gentilia vocantur مِصْرُ, Ægyptus مِصْرِيٌّ, Ægyptiacus
et Ægyptius: Sicuti quae à nominibus collectivis gentium veniunt,

fiunt singularia, ut: يهود Iudaei, عجم Persae عرب Araber عربي Arabicus et Arabs يهودي Iudaicus et Iudaeus

7.

Diminutivum. **Diminutivum** significat diminutionem sui primitivi estque in triliteris formae تُصَيْغِر In Quadriliteris فُعَيْعِل ut: قَمَر luna قُمَيْر lunula, جَعْفَر Rivus جُعَيْفِر rivulus

8.

Locale. **Locale** significat locum sui primitivi: Estque Collectivum et Singulare. Collectivum denotat locum, in quo res copiosae sunt et abundanter, Estque formae مَفْعَلَة ut: أَسَد Leo, مَأْسَدَة locus Leonibus refertus

Singulare significat locum aut instrumentum in quo quid reponitur aut asservatur, estque formae مِفْعَل vel مِفْعَال, ut: مِقْلَم calamarium a قَلَم calamus, sic: مِبْوَلَة Urinarium a بَوْل Urina, sic مِشْمَعَة vasculum cerae a شَمْع cera

Membrum. II.

De Genere et Motione.

Genus duplex est 1. Masculinum et Foemininum

Cognoscitur autem: I. Ex significatione. Ex hac generis Masculini sunt Nomina propria Virorum, Officiorum virilium, Fluviorum

Foeminini Nomina propria Mulierum, Muliebrium officiorum, Urbium, Regionum, Membrorum corporis animalis praesertim geminorum, ut: مِصْر Aegyptus مَكَّة Mecca قُبْرُس Cyprus يَد manus كَتِف humerus عَيْن oculus

II. Terminatione. Nomen n. Masculinum movetur in foemininum addendo I. Terminationem ة ut خَطِبَة pt.

قِطْعَة

قَصْعَةٌ scutella خُلَّةٌ amicitia جَنَّةٌ Hortus. **II.** Addendo ا. servile ut: كِبْرِيَاءُ, superbia حَمْرَاءُ rubra. **III.** Addendo ى Servile instar ا. ut ذِكْرَى, Recordatio أُولَى prima, طُولَى longissima

III. Ex adjuncto verbo Adjectivo vel Pronomine, in ipsis nominibus quae non habent terminationem foemininam ut: أَرْضٌ terra خَمْرٌ Vinum بِئْرٌ, puteus شَمْسٌ Sol, نَارٌ ignis رِيحٌ, ventus نَفْسٌ anima, et alia quaedam usu discenda

NOTA.

Paucissima terminatione ة masculina sunt, ut خَلِيفَةٌ Summus Imperator عَلَّامَةٌ vir apprime doctus. Vexillum.

2.

Moventur hic non tantum nomina adjectiva ut: كَبِيرٌ magnus كَبِيرَةٌ magna. Sed et substantiva masculina, tum ob sexus differentiam, ut: رَجُلَةٌ mulier, رَجُلٌ vir, مَالِكٌ Rex مَالِكَةٌ Regina فَتًى puer فَتَاةٌ puella جَدٌّ avus جَدَّةٌ avia Tum ob copiam sermonis, ut قَتْلٌ pugna, clades, et قَتْلَةٌ Praesertim illa significantia res habentes partes homogeneas ut ذَهَبٌ aurum ذَهَبَةٌ particula auri, massa auri تِبْرٌ auri massa nondum elaborata تِبْرَةٌ auri particula تِبْنٌ, Stramen تِبْنَةٌ particula straminis

3.

Assumitur a. ut plurimum prima terminatio foeminina absque ulla mutatione, ut patet in exemplis.

4.

Secundam terminationem foemininam assumunt Noia Adjectiva formae أَفْعَلُ cum sunt positiva, ut: أَصْفَرُ flavus sive صَفْرَاءُ flava

5.

Tertiam terminationem assumunt adjectiva Comparativa aut Superlativa ejusdem formae أَفْعَلُ ut أَكْبَرُ major & maximus

hinc

hinc كُبْرَى major vel maxima, Item adjectiva non pauca formæ فَعِيلٌ ut: سَكْرَانُ Ebrius سَكْرَى Ebria. Huc pertinet أَوَّلُ primus أُولَى prima et آخَرُ alius, habet أُخْرَى Nomen vero أَحَدٌ unus, habet إِحْدَى

Annotatio.

Nomina numeralia Cardinalia à tribus ad decem, sub terminatione fœminina sunt generis Masculini, et vice versa.

Fœmin:		Mascul:	Fœmin:		Mascul.
سَبْعٌ	Septem	سَبْعَةٌ	ثَلَاثٌ	Tres.	ثَلَاثَةٌ
ثَمَانٍ	Octo.	ثَمَانِيَةٌ	أَرْبَعٌ	Quatuor	أَرْبَعَةٌ
تِسْعٌ	Novem	تِسْعَةٌ	خَمْسٌ	Quinq;	خَمْسَةٌ
عَشْرٌ	Decem	عَشَرَةٌ	سِتٌّ	Sex.	سِتَّةٌ

Membrum III.

De Numero.

1.

Numeri Nominum tres sunt: Singularis, Dualis, Pluralis

Sing: نَاصِرٌ Adjutor. — رَجُلٌ Vir.

Dual: نَاصِرَانِ Duo Adjutores — رَجُلَانِ Duo viri.

Plur: نَاصِرُونَ Plures Adjutores — رِجَالٌ Plures viri

Dualis numerus desinit in انِ ut رَجُلٌ Vir, fit Dualis absq; ulla mutatione adjecto انِ ut رَجُلَانِ

ة tamen fœmininum mutatur in ejusmodi ت ut: مَدِينَةٌ civitas مَدِينَتَانِ duæ Civitates.

2.

Pluralis fit à singulari dupliciter, perfectè scilicet aut imperfectè, unde plurale aliud est Perfectum quod Arabes SANUM vocant, aliud imperfectum quod FRACTUM appellant.

3

3

DECLINATIO PRIMA.

Masculinorum, singulari adjicit وَنَ ut نَاصِرٌ fit, نَاصِرُونَ فَرِحٌ lætur فَرِحُونَ نَبِيٌّ propheta نَبِيُّونَ prophetæ

4

DECLINATIO SECUNDA.

Fœmininorum singulari adjicit اتٌ ut: نَاصِرَةٌ fit نَاصِرَاتٌ فَرِحَةٌ fit فَرِحَاتٌ læta نَبِيَّةٌ prophetissa fit نَبِيَّاتٌ

5.

Nomina fœminina perfecta (: e non derivata â verbis Imperfectis:) Nuda, vel solo ة aucta, quorum media Radicalis habet Gjezma, illud in plurali mutant in vocalem talem qualem possidet prima radicalis, ut: قَصْعَةٌ scutella fit قَصَعَاتٌ سِدْرَةٌ malus punica fit سِدِرَاتٌ جُلْبَةٌ ventus fit جُلُبَاتٌ

6

Litera ة servilis formativa generis abjicitur in plurali ut ex appositis exemplis patet.

7

Plurale FRACTUM est quod formatur imperfecte seu non adjectis وَنَ et اتٌ et fit â plerisq; singularibus tam rationalibus quam irrationalibus. Formæ ejus præcipuæ â Nudis triliteris et fœmininis potissimum ortæ sunt 24 sequentes:

1	نُصَرٌ		غُرْفَةٌ	Cœnaculum	غُرَفٌ
2	نُصُرٌ		جِدَارٌ	Paries.	جُدُرٌ
3	نُصْرٌ		أَحْمَرُ	Ruber.	حُمْرٌ
4	نِصَرٌ		قِرْبَةٌ	Uter, tris,	قِرَبٌ
5	نِصَارٌ	ut:	رَجُلٌ	Vir –	– رِجَالٌ
6	نُصُورٌ		بَزْرٌ	Semen	بُزُورٌ
7	نُصَّرٌ		ضَارِبٌ	Verberans	ضُرَّبٌ et ضُرَّابٌ
8	نَصَرَةٌ		كَامِلٌ	Perfectus	كَمَلَةٌ
9	نُصَرَةٌ		رَامٍ	Jaciens	رُمَاةٌ

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

10 نَصَرَةٌ	قِرْدٌ	Simia	قِرَدَةٌ
11 نُصَرَةٌ	غُصْنٌ	Ramus	غِصَنَةٌ
12 أَنْصُرٌ	وَجْهٌ	Facies	أَوْجُهٌ
13 أَنْصَارٌ	مَطَرٌ	Pluvia	أَمْطَارٌ
14 أَنْصِرَةٌ	قِلَادٌ	Torques	أَقْلِدَةٌ
15 نَوَاصِرُ	طَابَقٌ	Sartago	طَوَابِقُ
16 نَصَائِرُ ut	شِمَالٌ	Sinistra	شَمَائِلُ
17 نِصْرَانٌ	غُلَامٌ	Puer.	غِلْمَانٌ
18 نُصْرَانٌ	سَقْفٌ	Tectum	سُقْفَانٌ
19 نُصَرَاءُ	شَرِيفٌ	Nobilis	شُرَفَاءُ
20 أَنْصِرَاءُ	حَبِيبٌ	Dilectus	أَحِبَّاءُ
21 نَصْرَى	جَرِيحٌ	Vulneratus	جَرْحَى
22 نَصَارَى	صَحْرَاءُ	Ager	صَحَارَى
23 نُصَّرٌ	رَاكِبٌ	Equitans	رُكَّبٌ
24 نُصُرٌ	أَمْيَلُ	Inclinans	مِيلٌ

8

Quædam nomina formant pluralia in pluribus formis, ut:

عَيْنٌ Oculus pl. عُيُونٌ أَعْيَانٌ et أَعْيُنٌ

عَبْدٌ Servus pl. عِبَادٌ عُبُودٌ et عُبْدَانٌ

بَحْرٌ Mare pl. بِحَارٌ بُحُورٌ بُحُرٌ et أَبْحُرٌ

شَاهِدٌ Testis pl. شَاهِدُونَ شَوَاهِدُ شُهُودٌ

نَفْسٌ amicitia pl. نُفُوسٌ et أَنْفُسٌ

غُلَامٌ Puer. pl. غِلْمَةٌ et غِلْمَانٌ

9

Quadrilitera nuda et aucta pleraq; cum fœmininis suis formant plurale fractum assumpto ا quiescente post

post secundam literam, quod ut et prima Fatha possidet, sicut tertia Kesre, ut sit ad formam فَعَالِل ut ضِفْدَعٌ Rana pl. ضَفَادِعُ sic دِهْلِيزٌ Vestibulum pl. est دَهَالِيزُ. ە autem servile formativum generis excidit. ut: مَزْبَلَةٌ fimetum مَزَابِلُ

Quando ultimam Radicalem præcedunt literæ quiescentes و ا ي tum eæ manent, ut: قِنْدِيلٌ Lampas, Candela; Sed ob præcedens Kesra in ي mutantur ا et و. ut: سُلْطَانٌ princeps, sic: عُرْقُوبٌ Calcearius عَرَاقِيبُ.

Interdum tamen excidunt literæ ە in fine accedente ad ejus compensationem, ut: اِبْلِيسٌ fit أَبَالِسَةٌ et أَبَالِيسُ sic اِسْكَافٌ calcearius fit أَسَاكِفَةٌ et أَسَاكِيفُ Sicuti et aliæ interdum accidit, ut: أُسْقُفٌ Episcopus fit أَسَاقِفَةٌ et أَسَاقِفُ sic تِلْمِيذٌ Discipulus est تَلَامِذَةٌ et تَلَامِيذُ sic مَلَاكٌ Angelus مَلَائِكَةٌ

10.

Hanc quoq; Normam sequuntur pluralia quædam aucta triliterorum (: formatur enim interdum ab uno plurali aliud ad copiam sermonis :) ut: ظُفْرٌ Unguis in pl: أَظْفَارٌ unde formatur aliud plurale أَظَافِيرُ Sic ab عِرْقٌ arteria fit عُرُوقٌ et ab hoc عَرَائِقُ sic سِوَارٌ armilla fit أَسْوِرَةٌ et ab hoc أَسَاوِرُ

11.

Quæ ultimam literam habent quiescentem Kesra penultimum in Fatha mutant, ut: عَذَارَى pro عَذَارِي ab عَذْرَاءُ virgo.

ANNOTATIO.

Quædam Nomina numerum multitudinis aliunde mutuantur, ut: أُمٌّ mater habet أُمَّهَاتٌ tanquam ab أُمَّهَةٌ sic فَمٌ os أَفْوَاهٌ a فُوهٌ

عُتَاتٌ

D. 2.

عُثَانٌ fumus عَوَاثِنُ ut ab عَاثِنٌ : مَآءٌ aqua أَمْوَاهٌ et مِيَاهٌ à مَاهٌ : اِمْرَأَةٌ mulier, habet نِسَآءٌ, نِسْوَةٌ, et نِسْوَانٌ, sic أَبٌ pater est آبَآءٌ

Membrum IV.

De Casu.

1.

Tres sunt casus in numeris. NOMINATIVUS GENITIVUS et ACCUSATIVUS. Horum ratione Nomina alia sunt Triptota alia sunt Diptota: TRIPTOTA sunt in quibus casus isti tres tribus distinctis terminationibus discernuntur. DIPTOTA in quibus casus obliqui una terminatione continentur.

2.

Triptota sunt

Omnia ferè singularia et pluralia FRACTA terminantq Nominativum per ٌ Genitivum per ٍ Accusativum per ً, ut:

Nominat:	رَجُلٌ	Vir	رِجَالٌ	Viri.
Genitiv:	رَجُلٍ	Viri. o.	رِجَالٍ	Virorum, is.
Accusat:	رَجُلاً	Virum	رِجَالاً	Viros.

3.

Diptota sunt.

I. Dualia omnia, habentq Nominativum in اَنِ Genitivum et Accusativum in يْنِ ut رَجُلَانِ in Genitivo et Accusativo رَجُلَيْنِ sic et مَدِينَتَانِ civitates, In Genitivo et Accusativo مَدِينَتَيْنِ

II. Plu

II. Pluralia **SANA** masculina, habentq; Nominativum in ونَ Genitivum & Accusativum, in ينَ, ut: مُؤْمِنُونَ credentes, In genitivo et Accusativo مُؤْمِنِينَ

III. Pluralia **SANA** foeminina, habentq; Nominativum in اتٌ Genitivum et Accusat: in اتٍ ut: أُمَّهَاتٌ Genitiv: et Accusat: أُمَّهَاتٍ

IIII. Nomina quæ ab ab Arabibus vocantur invariabilia, quorum ultima vocalis non admittit Nunnationem, habetq; Nominativum in /ـُ/ Genit: et Acc: in /ـَ/ ut: أَسْوَدُ

4

Sunt autem Nomina invariabilia I. Adjectiva positiva et Comparativa formæ أَفْعَلُ ut: أَحْمَرُ Ruber أَكْبَرُ major |maximus:|

II Adjectiva terminata انُ servili, quæ non formant foemininum addito ةٌ, ut: غَضْبَانُ iratus cujus foemininum est غَضْبَى

III. Terminata ا servili, ut: صَفْرَاءُ flava, vel ى servili quiescenti instar ا, ut ذِكْرَى recordatio.

IIII. Pluralia fracta formæ decimæ quintæ نَوَاجِرُ et Quadratæ فَعَالِلُ vel فَعَالِيلُ ut ضَوَارِبُ verberantes, sic: ضَفَادِعُ Ranæ قَنَادِيلُ candela

Dantur tamen plurima nomina ad hanc formam formata quæ sunt Triptota, ut مِيزَانٌ libra, pondus in plur مَوَازِينُ

NOTA.

Illa nomina quorum ultima radicalis est litera gerens Triptota sunt, ut reliqua pluralia fracta ut: أَبْوَابٌ

 Excipi-

Excipiuntur autem illa, quæ Kesra penultimum in fatha mutant, nam et illa invariabilia sunt ـ ـ ـ ـو , ut عَقَارِبُ pro عَقَارِبُ et عَقَارِبَ

V. Nomina Regionum, Insularum, Urbium, Pagorum, Artium, montium, fluviorum, et Locorum, ut: مِصْرُ قُبْرُسُ Cyprus, دِجْلَةُ Tigris.

VI. Pleraq; hominum nomina propria et in cætera masculina omnia terminata انُ ut: عُثْمَانُ Et barbara pluribus quam tribus literis constantia, ut: إِبْرَاهِيمُ, Abraham إِسْحَاقُ, Isaac يَعْقُوبُ Iacob, آدَمُ

٣.

Accidunt autem casibus duo Apocape et Permutatio

APOCAPE.

Hæc aufert in fine tam ـٌ vocale in Triptotis et diptotis pluralibus fœmininis perfectis quam ن Consonans in Diptotis dualibus et pluralibus masculinis perfectis, ـ ـ ـ ـحـ hæc accidit

I. Ob regimen

ut: كِتَابٌ, liber, jam in Reg: كِتَابُ مُوسَى liber Mose in Dual: كِتَابَا مُوسَى duo libri Mosis, in pl. أُمَّهَاتٌ matres أُمَّهَاتُ الْبَنِينَ matres filiorum. in pl. بَنُونَ filii بَنُو اللهِ filii Dei. in genit. بَنِي اللهِ filiorum Dei

II. Ob affixum.

كِتَابٌ, cum affixo ه كِتَابُهُ, liber ejus, In dual. كِتَابَانِ Cum aff: كِتَابَاهُ, duo libri ejus. In genit: كِتَابَيْهِ, in pl. كُتُبُهُ

III. Ob Articulum ال

Tum præcedentem ut بَابٌ, porta. Cum Artic: الْبَابُ in genit الْبَابِ, tum sequentem, ut: بَابُ الصَّغِيرِ porta parva

Anno.

Annotationes.

I. Tria hæc Nomina أبٌ pater أخٌ frater حمٌ socer Vocale ob constructionem abjicientia, /: nisi accedat ي affixum :/ assumunt ejus loco literam quiescentem. In Nominativo و, In Genit ي, In Accusat: ا. ut: أبو داود Pater Davidis. In Genit: أبي داود Patris Davidis أبا داود Patrem Davidis: Sic cum affixo est أبوكَ Pater tuus أبيكَ Patris tui.

II. ذو Possessor, In Regimine /: nec aliter usurpatur :/ sit Genitivum ذي, In Accus: ذا: Et فمٌ os oris In Genit: constructo habet في /: etiam cum affixo ي :/ in Accus فا.

PERMUTATIO.

Permutatio est Nominativi cum Accusativo; Accipit enim ille hujus terminationem in Subjecto Enunciationis cum præcedunt particulæ subjecti, quæ sunt إنَّ utiq, etc. أنَّ et, أنَّ, quod, كأنَّ sicuti لَيْتَ utinam لَعَلَّ utina. لٰكِنَّ sed: إنَّ محمدًا يقوم utiq Muhameth stat. علموا أنَّ الملكَ قديرٌ sciunt quod Rex sit potens.

Sed necesse est ut nihil intercedat, nisi forte Præpositio cum suo casu, ut: إنَّ في الدار رجلًا Namq in Domo est Homo: Sic لا quando significat, non est, ut et ما idem significans, Immediate præpositum Appellativo Nomini, influit in illud, hoc est Nominativum mutat in Accusativi terminationem, sed sine Nunnatione, ut: لا ريبَ فيه Non est dubium de eo.

Membrum

Membrum V.

De Vocativo.

Vocativus per Accusativum concipitur, ut يَا رَجُلًا O Vir! Nisi sit Nominis proprii aut Appellativi possidentis Articulum: Vel absolute positi, quod significat rem, quam vocans intuetur; tum enim concipitur per Nominativum sed absque Nunnatione يَا مُحَمَّدُ O Muhameth, sic et يَا أَيُّهَا النَّاسُ O homines يَا رَجُلُ o vir (: sc: quem aspicio :). Cum vocativo addendum est Mi vel mei, id regulariter fit per affixum ي ut: يَا غُلَامِي O puer mi; Sed pro أَبِي pater mi, et أُمِّي mater mea, Interdum dicitur أَبَتِ vel أَبَتَ pater mi et أُمَّتَ vel أُمَّتِ quod speciale est.

Membrum VI.

De Comparatione.

Comparativus fit à positivo praefixo أ estque forma أَفْعَلُ ut: حَسَنٌ bonus أَحْسَنُ melior sic صَغِيرٌ parvus أَصْغَرُ minor حَبِيبٌ carus أَحَبُّ carius, habetque semper post se مِنْ ut: أَعْظَمُ مِنَ الْمَلِكِ major Rege. Si autem absolute ponatur aut in Regimine, Superlativus fit, ut: اللّٰهُ أَعْلَمُ Deus est scientissimus أَحْسَنُ النَّاسِ optimus hominum.

CAPUT VIII.

De Pronomine.

PRONOMINA alia sunt separata sive Integra aut Conjuncta, seu aliis vocibus affixa.

Sepa-

Separata sunt quæ separatam dictionem constituunt, Suntque Triplicia: **Personalia**, **Demonstrativa** et **Relativa**, quæ genere et Numero sunt distincta. Casus autem non agnoscunt, nisi Dualia Demonstrativa et Relativa quæ More nominum sunt Diptota

Personalia

Plural: Affixa.	Plural: Integra.	Dualis. Affixa.	Dualis. Integra	Singularis. Affixa	Singularis. Integra	
نَا	Nos نَحْنُ C. n.	كُمَا	أَنْتُمَا 2. C	ي	Ego. أَنَا Com.	1.
كُمْ	Vos v. أَنْتُمْ M. 2	هُمَا	هُمَا 3. C.	كَ	Tu v. أَنْتَ Mas	2.
كُنَّ	Vos f. أَنْتُنَّ f.			كِ	Tu f. أَنْتِ Fœm	
هُمْ	Illi هُمْ M. 3			هُ	Ille, هُوَ Mas	3.
هُنَّ	Illæ هُنَّ f.			هَا	Illa, هِيَ Fœm	

2.

Pronomen Demonstrativum duplex est: **Propinqui** et **Remoti**. illud est ذَا hic: et sicut flectitur:

Demonstrat:

Pluralis.	Dualis.	Singularis.	
	ذَانِ hi duo viri, sc. in propinquo	ذَا	Masc:
أُولَا Com: gen:	—	—	Comm:
	تَانِ	تَا et ذِهْ	Fœm:

Hoc, est ذَاكَ, fitque addito كَ et flectitur in hunc modum

Pluralis.	Dualis	Singularis	
	ذَانِكَ	ذَالِكَ et ذَاكَ	Mas
Com: أُولَائِكَ	—	—	Com
	تَانِكَ	تِلْكَ et تَاكَ	Fæm

Utrique a. frequenter præfigitur هَا cujus tamen I. Compendij causa, non solet pingi, sed per fatha perpendiculare aut Medda, repræsentari hoc modo, ut:

Pluralis.	Dualis.	Singularis.	
	هَذَانِ	هَذَا	masc.
هَؤُلَاءِ			Comm:
	هَتَانِ	هَذِهِ	Fœm:

Relativum

Relativum est اَلَّذِي qui, Compositum ex Articulo اَلْ et لذي flectitur hoc modo:

اَلَّذِينَ	Plur.	Dual.	اَللَّذَانِ	qui	اَلَّذِي	Masc. Sing
اَللَّاتِي			اَللَّتَانِ	quæ	اَلَّتِي	Foem

Relativum hoc non patitur ante se literas serviles, ac rarissimé usurpatur in casu obliquo: Sed hi defectus supplentur per affixa vocum sequentium, ut pro بِالَّذِي dico اَلَّذِي بِهِ, in quo;

4

Relativa quoque sunt, sed antecedens includentia, ut: مَنْ is qui, et ij qui, quicunque. Et مَا. id quod, vel quodcunque, ea quæ, quæcunque: Illud de personis hoc de rebus dicitur; utrumque non raró interrogat.

أَيٌّ autem /: quis, qualis :/ nomen é Interrogativum et substantivum, unde aliud substantivum regit in genitivo casu: ut أَيُّ كِتَابٍ quis vel qualis liber.

Annotationes.

1

Pro affixo ي in verbis et particulis terminatis نِ assumitur نِي, ut: إِنَّنِي Ego,

2

Affixa nunquam mutantur, nisi quod هُ هُمْ هُمَا et هُنَّ Damma in Kesra mutant, cum immediaté præcedit Kesra, مِنْ رَبِّهِ à Dño ejus. Vel ي vocali destitutum, ut عَلَيْهِ عَلَيْهِمْ super eo; sic فِيهِ, in eo et فِيهِمْ

3

Affixum ي loco Kesræ ante se habet fatha super se cum annectitur dictioni terminatæ aliqua literarum ا و ي vocali destituta, ut: in pl. dico خَطَايَا. cum affixo ي é خَطَايَايَ peccata mea, sic غُلَامَانِ, cum affixo ي غُلَامَايَ duorum puerorum meorum. مُسْلِمِينَ fidelium مُسْلِمِيَّ fidelium meorum, et sic quoque مُسْلِمُونَ est cum affixo مُسْلِمِيَّ juxta Canon: ي

4

ي post Kesra interdum excidit frequenter vero in Vocat. ut pro رَبِّي رَبِّ Domine mi; Et fermé perpetuó cum præcedit aliud ي descendens ex Hamza, ut: أَحِبَّائِي amici mei, sic آبَائِي patres mei

5.

Affixa vocibus nullam inducunt mutationem: nisi quod

IN NOMINIBUS

Nunnationem tollant, et affixum ي insuper ultimam vocalem, ut: يَدُهُ manus ejus, sic يَدِي manus mea. Ac ة foemininum mutant in ejusmodi ت ut جَدَّةٌ avia, mutatur جَدَّتُكَ avia tua.

IN VERBIS.

Affixa expellunt ا otiosum post و servile, ut: نَصَرُوا est نَصَرُونَا Juverunt nos, Et terminatione تُمْ in نَصَرْتُمْ adjiciunt Damma, ut: نَصَرْتُمُوهُ Juvistis eum

IN UTRISQUE

ي finale post Fatha quiescens instar ا libere in ا quiescens mutant, vel relinquunt, ut رَمَى projecit est رَمَاهُ vel etiam رَمَيَهُ projecit eum, sic فَتًى puer, est فَتَاهُ puer ejus vel فَتَيَهُ. In particulis vero hoc ي diphthongescit, ut: عَلَى est عَلَيْهِ super eum

6.

Affixa verbis etiam separatim apponi possunt, sed praefixo إِيَّا, ut: إِيَّاكَ te إِيَّايَ me: sic ضَرَبَكَ إِيَّاكَ verberavit te.

7.

Actiones reciprocae per nomen نَفْسٌ exprimuntur cum affixis, ut أَحْبَبْتُ نَفْسِي dilexi me, sc: animam meam. Sic etiam: أَحْبَبْتُمْ أَنْفُسَكُمْ dilexistis animas vestras (: id est: Vos ipsos:) rarissime per nudum affixum exprimuntur, ut: أُحِبُّنِي diligo me

E. I. CAPUT

CAPUT VIIII.

De Particulis.

Membrum I.

PARTICULÆ sunt vel Separabiles vel Inseparabiles, quæ separatam dictionem non constituunt; sed semper alijs dictionibus præfiguntur, et sunt numero octo: أ ب ت سا ف ك ل و quæ vocantur أَبْتَسْ فَكْلُو

أ **1. أ.**

Habet fatha, estq; nota interrogationis, ut أَمَاتَ an obijt أَأَنْتَ an tu. Et vocandi articulus أَيُوسُفُ O Josephe vocatq; propinquum.

ب **2. ب.**

ب semper possidet Kesram. Et valet I. IN, ut: بِالْمَسْجِدِ In templo II. Notat Instrumentum, ut: كَتَبْتُ بِقَلَمٍ Scripsi calamo III. Valet CUM, quando scilicet subjungitur verbis adventus et discessus, quatum per adducere, afferre abducere, auferre exponuntur, ut أَتَوْا بِالْكِتَابِ attulerunt librum ذَهَبُوا بِالْفَتَى abduxerunt puerum.

IIII. Significat PER, SECUNDUM, ut: بِأَبِي per patrem meum

V. valet PROPTER, ut: بِدُخُولِكَ propter introitum tuum

VI. Est Iurandi particula, ut بِاللّٰهِ per Deum.

VII. Nominativo pleonastice præfigitur, ut: أَللّٰهُ بِقَدِيرٍ Deus est in potente .i. potens أَنَا بِمُؤْمِنٍ Ego in credente, id est Credens sum.

VIII. Constructioni verborum peculiariter inservit, ut: مَرَّ بِي præterijt me.

3

3. ب ت

Præfigitur Nomini اَللّٰه cum Fatha, Estq; Iurandi particula, ut تَاللّٰهِ, per Deum. ت

4. س

Cum Fatha Futuro præfigitur, et sigat POST. Cap. 4. N. 1. س

5. ف

ف habet fatha, et significat AC, DEIN; subjungitur præcedenti, id quod reipsa posterius est et sequitur, sed sine mora quo differt â ثُمَّ Initio tamen sententiarum, et post dictiones completivas sæpe redundat et completiva est. Alias sæpe est illativa particula ف

6. ك

ك Fatha quoq; porridet et Significat SICUT, INSTAR, regitq; Genitivum, nec admittit affixa. ut: كَرَجُلٍ sicut vir. ك

7. ل

I est Dativi nostri nota, regitq; Genitivum, ac obtinet Kesra, ut: لِرَبٍّ, Dno: Cum affixis tamen est fatha ut: لَكَ tibi ل
II Significat OB, PROPTER, cum Kesra ut ضَرَبْتُهُ لِكَذِبِهِ verberavi eum ob mendacium ejus.
III. Denotat AD, ut: ضَرَبْتُهُ لِلتَّأْدِيبِ verberavi eum ad Erudiendum
IIII. Iuramenti cum Admiratione particula, ut لِلّٰهِ, per Deum!
V. Cum Fatha, est nota Vocationis ad opem. ut: يَا لَلزَّيْدِ ô Zeide adjuva me
VI. Per pleonasmum eleganter vocibus præfigitur cum Fatha, nec mutationem ullam inducit, cum alibi, tum maxime initio prædicati, cujus subjectum ante se habet, إِنَّ ut: إِنَّ اللّٰهَ لَقَدِيرٌ Etenim Deus est potens
VII. Præfigitur præterito cum Fatha, vertitq; id in optativum

 VIII

VIII. Præfigitur futuro cum Kesre, et hinc aut format ex eo Imperativum, Inducitq; Apocopen. Vid. Cap. 4. Memb. 20 (Aut significat vos, inducitq; Antithesin, Vid. Memb. idem, Cap. 10

8. و.

و habet Fatha, estq; I. Conjunctio copulativa ET, ETIAM; sed non includit ordinem, ut ف:

II. Iurandi particula, regitq; Genitivum, ut: وَرَبِّ per Deum

III. Præpositio CUM, et regit Accusativum, ut: جَاءَ ٱلْأَمِيرُ وَٱلْجَيْشَ Venit Imperator cum Exercitu.

Membrum. II.

De Particulis separatis.

Separabiles particulæ sunt quæ separatam dictionem constituunt, et dividi possunt in Adverbia, Conjunctiones, Præpositiones et Interjectiones, quæ omnes immutabiles sunt et usu discuntur.

Tantum observandum

I. Nomina quælibet in Accusativo casu facilè Adverbia fiere, vel nudè posita, vel mediante particula ب ل ه مِن, ut: غَدٌ Crastinus dies fit غَدًا cras حَكِيمٌ sapiens fit حَكِيمًا sapienter ٱلْيَوْمُ Dies, fit ٱلْيَوْمَ hodiè.

II Nomina كَمْ et كَأَيِّنْ quot et كَذَا tot, particularum more immutabilia esse. Id quod accidit quoq; Nominibus, Sonitus, Animaliumq; voces significantibus, et paucis etiam alijs Præteriti et Imperativi valorem obtinentibus, ut: غَاقْ crucifatio, هَيْهَاتَ longè abest, هَاتِ da, affer, نَزَالِ descende.

LIBER

LIBER SE=
CUNDUS.
DE SYNTAXI.
CAPUT. I.
De Syntaxi Nominum

CONCORDIA substantivi cum Adjectivo Relativi cum Antecedente, ac Nominativi cum Verbo eadem hic est quæ in alijs linguis.

Solum observandum

I. Plurale inhumanum (: sic vocatur, quod non signat homines :) eleganter construitur modo singularis fœminini. ut: جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ horti sub quibus currunt fluvij. ubi singularia fœminina تَجْرِي et هَا construuntur cum pluralibus جَنَّاتٌ أَنْهَارٌ pluralibus inhumanis.

II. Plurali humano eleganter præponitur verbum singulare eodem fere genere in præterito, sed non raro discrepante in futuro, ut: قَالَ النَّاسُ dixerunt homines يَقُولُ الْحُكَمَاءُ dicunt sapientes, et تَقُولُ

III. Adjectivum appositum Vocativo, vel Nomini affecto â præcedente voculâ يَا non est, cum substantivo suo, interdum non convenit casu: ut:

يَا رِجَالُ

يَا رَجُلٌ حَسَنٌ O vir bone. sic: لَا ٱلْمَلِكُ قَدِيرٌ Non est Rex potens

IV. Adjectivum et Substantivum eandem enunciationis partem constituentia, hic etiam in Restrictione et absentia ejus conveniunt ~ si utrumque pertinet ad subjectum, aut ad praedicatum, ac unum restrictum est, necesse est et alterum restringi: ut: كِتَابٌ عَظِيمٌ, et ٱلْكِتَابُ ٱلْعَظِيمُ liber magnus. Si verò non constituant eandem partem enunciationis, id non obtinet, ut: ٱللَّهُ قَدِيرٌ Deus est potens.

V. Substantivum cum substantivo Genitivo casu jungitur, ut: يَدُ ٱلْإِنْسَانِ manus hominis ٱبْنُ مَرْيَمَ filius Mariae كُلُّ ٱلْإِنْسَانِ universitas hominis. [illegible]

NOTA

Nomen verò mensurae et ponderis regit mensuratum et ponderatum in Accusativo, ut قَفِيزٌ شَعِيرًا modius hordei رَطْلٌ زَيْتًا libra olivarum.

VI Quaedam substantiva assumpto affixo cum praecedente substantivo congruente, adjectiva quodammodo fiunt, et constructionem eorum imitantur, ut نَفْسٌ Anima cum affixo alii substantivo appositum, valet idem, quod ipse, ipsa, ipsum, et كُلٌّ universitas idem quod totus, tota, totum, conveniuntque cum praecedente substantivo: ut: حَبِيبٌ نَفْسُهُ Amicus ipse; quasi dicas: Amicus anima ejus: sic: خُبْزٌ كُلُّهُ Panis totus.

VII.

VII. Numeri Cardinales Ratione Regiminis Substantiva sunt, unde à Tribus ad Decem, et quæ supra sunt, regunt numerum in Genitivo, more reliquorum Substantivorum: Sed minor Denario plurale cupit, Centenarius et major eo, Singulare. ut: ثَلَاثُ جَارِيَاتٍ Tres puellæ أَرْبَعَةُ رِجَالٍ quatuor viri مِائَةُ رَجُلٍ Centum viri أَلْفُ دِينَارٍ mille aurei. Reliqua à Decem ad centum, ut substantiva ponderis et Mensuræ, Regunt numeratum in Accusativo singulari ut: خَمْسَةَ عَشَرَ دِرْهَمًا quindecim drachmæ

Hanc Constructionem sequuntur كَمْ كَأَيِّنْ et كَذَا tot. ut: كَمْ دِرْهَمًا quot Drachmæ كَأَيِّنْ رَجُلًا quot viri? quæ cum præpositione regunt Genitivum, ut بِكَمْ دِرْهَمٍ quot Drachmis? مِنْ رَجُلٍ quot viris?

CAPUT II.

De Syntaxi Verborum

I. VERBA substantiva et nuncupandi pro nominativo Latino post se Accusativum habent, ut: كَانَ اللّٰهُ قَدِيرًا Deus est potens, sic صَارَ زَيْدٌ غَنِيًّا Zeidus factus est dives. sic: ابْنُهُ يُسَمَّى مُحَمَّدًا filius ejus vocatur Muhammed. Quod interdum accidit omisso illo Verbo substantivo, cum subjectum ante se habet مَا vel لَا, ut: لَا مُسَابِقٌ non antevertens. proverb: 71. Cent. 2.

II. Verba

II. Verba Activa pleraq; Accusativum regunt, plurima genitivum mediante Præpositione ب ل
عن في من الى quod usu discendum
Cum Verba quædam, usq; adeo tenacia sunt præpositionum, ut eas et non sequente Noie exigant. ut:
لا اقدر على ان اقول non possum super ut dicam,
i.e. nequeo dicere
III. Instrumentum per Genitivum præfixo ب effert.
Motus ad rem, cum الى et في. A re cum عن et من

Nota.

Verba veniendi eleganter etiam per Ellipsin præpositionis الى cum Accusativo construuntur. ut:
جاءني venit ad me pro جاء الي sic اتيتك veni ad te, pro اتيت اليك
IV. Gerundium in DO, seu participium quomodo res geratur explicans, per Accusativum Participii activi effertur. ut: جاء راكبا venit equitans, seu equitando. يأكل واقفا edit stans صرخ نائما vociferatur dormiens.
Gerundium in DUM, vel si finis rei exprimi debeat, per Accusativum Nominis Verbalis exprimitur. ut ضربته تأديبا verberavi eum ad erudiendum. i.e. ut erudirem eum.
Quod Latini ponunt post quoad, vel, ratione, respectu, id per nudum Accusativum hic effertur; ut: e.g.
طاب ابراهيم نفسا bonus est Abraham quoad animam.
V. Infinitivus verbo suo, aut alij ejusdem notionis, significationis augendæ caa appositus, est Accusativus ضربته ضربا verberavi eum verberando.

Pro

Pro infinitivo a-nro adhibetur aut verbale. ut: أُرِيدُ ضَرْبًا cupio verberationem لَا أَقْدِرُ عَلَى الضَّرْبِ non possum verberare
Aut Futurum interposita, vel et omissa quoque particula أَنْ ut: أُرِيدُ أَنْ أَسْمَعَ et أُرِيدُ أَسْمَعُ cupio audire.
VI. Verba Notitiae et opinionis eleganter adsciscunt duplicem Accusativum, ut: ظَنَنْتُ أَبَاكَ غَنِيًّا opinor patrem tuum esse divitem.

CAPUT III

De Syntaxi particularum

I. Conjunctiones copulativae similes casus conjungunt. secus tamen interdum accidit, cum Nomen praecedens est Vocativus, aut Nominativus cum Accusativi Terminatione.
II. Praepositiones omnes tum conjunctae tum separatae regunt Genitivum, ut فِي بَيْتٍ in Domo بِكِتَابٍ in libro لِلّٰهِ Deo تَحْتَ مَائِدَةٍ sub mensa.

ANNOTATIONES

I. Exceptivae particulae حَاشَا عَدَا خَلَا saepe quoque Accusativum regunt, ut: قَامَ الْقَوْمُ خَلَا زَيْدًا زَيْدٍ stat populus praeter Zeidum.
II. Particula exceptiva إِلَّا cum oratio est Affirmans regit Accusativum ut: غَرِقَ النَّاسُ إِلَّا نُوحًا Submersi sunt homines praeter Noachum.
Si est negans oratio et Nomen unde fit exceptio subticeatur, exceptum Nominis subintellecti casum accipit. ut مَا قَامَ إِلَّا زَيْدٌ. non stat [sc. quisquam] nisi Zeidus مَا رَأَيْتُ إِلَّا نُوحًا non vidi [sc. quemquam] nisi Noachum.

Si v.

Si verò exprimatur illud Nomen exceptum indifferenter, aut ejusdem cum illo casus est, aut Accusativi. ut: مَا قَامَ إِلَّا نُوحًا et أَحَدٌ إِلَّا نُوحٌ. Non stat quisquam praeter Noachum, vel nisi Noachus

III. Particulae غَيْرٌ سُوًى سِوًى et سَوَاءٌ regulariter regunt Genitivum, ut: خَرَجَ ٱلْقَوْمُ غَيْرَ زَيْدٍ egressus est populus praeter Zeidum.

Aliquando ipsae terminationem mutant eo modo, quo exceptum per إِلَّا. Nam in affirmatione terminantur Fatha, in negatione, ea vocali, qua Nomen praecedens, aut Fatha, si Nomen illud exprimatur, ut: مَا خَرَجَ غَيْرُ زَيْدٍ Non egressus est nisi Zeidus. Sic مَا خَرَجَ إِنْسَانٌ غَيْرُ زَيْدٍ Non est egressus homo praeter Zeidum

IV. Per hanc voculam غَيْرُ exprimi solent nostra Composita per IN. ut غَيْرُ مُكَمَّلٍ Imperfectus. sic غَيْرُ مُتَزَوِّجٍ non uxoratus. x caelebs.

تَمَّتْ وَٱلْحَمْدُ لِلّٰهِ

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

28 وَلَا أَهَابُ ٱلصِّفَاحَ ٱلْبِيضَ تُسْعِدُنِي
بِٱللَّمْحِ مِنْ خَلَلِ ٱلْأَسْتَارِ وَٱلْكِلَلِ ۝

29 وَلَا أُخِلُّ بِغِزْلَانٍ أُغَازِلُهَا
وَلَوْ دَهَتْنِي أُسُودُ ٱلْغِيلِ بِٱلْكَسَلِ ۝

30 حُبُّ ٱلسَّلَامَةِ يُثْنِي عَزْمَ صَاحِبِهِ
عَنِ ٱلْمَعَالِي وَيُغْرِي ٱلْمَرْءَ بِٱلْكَسَلِ ۝

31 فَإِنْ جَنَحْتَ إِلَيْهَا فَٱتَّخِذْ نَفَقًا
فِي ٱلْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي ٱلْجَوِّ فَٱعْتَزِلِ ۝

32 وَدَعْ غِمَارَ ٱلْعُلَى لِلْمُقْدِمِينَ عَلَى
رُكُوبِهَا وَٱقْتَنِعْ مِنْهُنَّ بِٱلْبَلَلِ ۝

33 رِضَا ٱلذَّلِيلِ بِخَفْضِ ٱلْعَيْشِ مَسْكَنَةٌ
وَٱلْعِزُّ عِنْدَ رَسِيمِ ٱلْأَيْنُقِ ٱلذُّلُلِ ۝

34. فَٱدْرَأْ بِهَا فِي بُحُورِ ٱلْبِيدِ جَافِلَةً
مُعَارِضَاتٍ مَثَانِي ٱللُّجْمِ بِٱلْجَدَلِ ۝

35. إِنَّ ٱلْعُلَى

21 نَؤُمُّ نَاشِئَةً بِالْجِزْعِ قَدْ سُقِيَتْ
نِصَالُهَا بِمِيَاهِ الْغُنْجِ وَالْكَحَلِ

22 قَدْ زَادَ طِيبَ أَحَادِيثِ الْكِرَامِ بِهَا
مَا بِالْكَرَائِمِ مِنْ جُبْنٍ وَمِنْ بَخَلِ

23 تَبِيتُ نَارُ الْهَوَى مِنْهُنَّ فِي كَبِدٍ
حَرَّى وَنَارُ الْقِرَى مِنْهُمْ عَلَى الْقُلَلِ

24 يَقْتُلْنَ أَنْضَاءَ حُبٍّ لَا حَرَاكَ
وَيَنْحَرُونَ كِرَامَ الْخَيْلِ وَالْإِبِلِ

25 يُشْفَى لَدِيغُ الْعَوَالِي فِي بُيُوتِهِمِ
بِنَهْلَةٍ مِنْ غَدِيرِ الْخَمْرِ وَالْعَسَلِ

26 لَعَلَّ إِلْمَامَةً بِالْجِزْعِ ثَانِيَةً
يَدِبُّ مِنْهَا نَسِيمُ الْبُرْءِ فِي عِلَلِ

27 لَا أَكْرَهُ الطَّعْنَةَ النَّجْلَاءَ قَدْ شُفِعَتْ
بِرَشْقَةٍ مِنْ نِبَالِ الْأَعْيُنِ النُّجُلِ

28 وَلَا أَهَابُ

14 فَقُلْتُ أَدْعُوكَ لِلْجُلَّى لِتَنْصُرَنِي
وَأَنْتَ تَخْذُلُنِي فِي ٱلْحَادِثِ ٱلْجَلَلِ

15 تَنَامُ ٱلْعَيْنِ وَعَيْنُ ٱلنَّجْمِ سَاهِرَةٌ
وَتَسْتَحِيلُ وَصِبْغُ ٱللَّيْلِ لَمْ يَحُلِ

16 فَهَلْ تُعِينُ عَلَى غَيٍّ هَمَمْتُ بِهِ
وَٱلْغَيُّ يَزْجُرُ أَحْيَانًا عَنِ ٱلْفَشَلِ

17 إِنِّي أُرِيدُ طُرُوقَ ٱلْحَيِّ مِنْ إِضَمٍ
وَقَدْ حَمَاهُ رُمَاةُ ٱلْحَيِّ مِنْ ثُعَلِ

18 يَحْمُونَ بِٱلْبِيضِ وَٱلسُّمْرِ ٱللِّدَانِ بِهِ
سُودَ ٱلْغَدَائِرِ حُمْرَ ٱلْحُلِي وَٱلْحُلَلِ

19 فَسِرْ بِنَا فِي ذِمَامِ ٱللَّيْلِ مُعْتَسِفًا
وَنَفْحَةُ ٱلطِّيبِ تَهْدِينَا إِلَى ٱلْحِلَلِ

20 فَٱلْحِبُّ حَيْثُ ٱلْعِدَى وَٱلْأُسْدُ رَابِضَةٌ
حَوْلَ ٱلْكِنَاسِ لَهَا غَابٌ مِنَ ٱلْأَسَلِ

21 نَؤُمُّ نَاشِئَةً

7 وضج من لغب نضوي وعج
ألقى ركابي ولج الركب في عذلي
8 أريد بسطة كف أستعين بها
على قضاء حقوق للعلى قبلي
9 والدهر يعكس آمالي ويقنعني
من الغنيمة بعد الكد بالقفل
10 وذي شطاط كصدر الرمح معتقل
بمثله غير هياب ولا وكل
11 حلو الفكاهة مر الجد قد مزجت
بشدة البأس منه رقة الغزل
12 طردت سرح الكرى عن ورد مقلته
والليل أغرى سوام النوم بالمقل
13 الركب ميل على الأكوار من طرب
صاح وآخر من خمر الكرى ثمل

14 فقلت

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
GIESSEN